
Turun Seudun
Osuuspankin
TASEKIRJA 2014

TASEKIRJAN SISÄLLYSLUETTELO

	sivu	
1 - 25		Toimintakertomus
26 - 28		Osuuspankin konsernin tuloslaskelma ja tase
29 - 30		Osuuspankin tuloslaskelma ja tase
31 - 34		Rahoituslaskelma
		Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
35 - 45		Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
46 - 79		Liitetiedot
80 - 90		Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista
91		Hallituksen allekirjoitus
91		Hallintoneuvoston lausunto
91		Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Turun Seudun Osuuspankin liikevoitto parani selvästi edellisvuoteen verrattuna. Liikevoiton kasvusta merkittävä osa tuli Pohjola Pankki Oyj:n osakkeiden myynnistä OP Osuuskunnalle. Tuotot yhteensä kasvoivat yli kolmanneksen. Henkilöstökulujen alenemisen myötä kulut yhteensä laskivat. Tilikaudella kirjattiin vertailukautta vähemmän arvonalentumistappioita luotoista ja muista sitoumuksista ja arvonalentumisten määrä suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyi alhaisella tasolla. Asuntoluotto- ja talletuskannan kasvut jäivät alhaiselle tasolle. Tuotto-osuuksien hyvin sujunut myynti vahvisti pankin vakavaraisuutta ja vuoden alusta voimaan astuneiden uusien säännösten mukaan laskettu ydinpääoman vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta parempi.

Avainlukuja

Avainlukuja	2014	2013	2012
Liikevoitto, 1000 euroa	28 959	6 996	6 419
Kulujen suhde tuottoihin, %	55,3	80,7	82,4
Oman pääoman tuotto (ROE), %	12,7	3,7	4,1
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde*	16,5	11,0	-
Henkilöstö keskimäärin	363	392	408
Jäsenet	76 219	75 661	74 426

*Vakavaraisuussuhdeluvun vertailutieto 2013 on voimassa olevien säännösten mukaan laskettu arvio 1.1.2014

OP Ryhmä

Turun Seudun Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta (aik. OP-Pohjola osk) tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunnan tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Prosessipalvelut Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat osuuspankkien yhteenliittymän, josta säädetään laissa osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista ja laissa talletuspankkien yhteenliittymästä. Lakien mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu jatkui keskimääräistä hitaampana vuonna 2014. Eri maissa kehitys oli epäyhtenäistä. Euroalueen talous kääntyi hitaaseen kasvuun kahden vuoden taantuman jälkeen, mutta luottamus talouden elpymiseen rakoili vuoden kuluessa muun muassa Ukrainan kriisin vuoksi.

Euroalueen inflaatio hidastui vuoden aikana ja vuoden lopulla öljyn halpeneminen painoi kuluttajahinnat laskuun. Euroopan keskuspankki laski ohjauksen pohjalukemiin 0,05 prosenttiin syyskuussa. Euribor-korot alenivat keskuspankin toimien vuoksi edelleen hieman. EKP toteutti myös uusia epätavanomaisen rahapolitiikan toimia loppuvuoden aikana.

Suomen talous kehittyi edelleen heikosti. Kansantuote polki paikallaan ja työttömyys nousi. Investoinnit alenivat edelleen. Öljyn hinnan lasku vaimensi inflaatiota myös Suomessa. Yritysten ja kotitalouksien luottamus oli keskimääräistä vaisumpaa. Myönteistä oli teollisuuden tilauskannan kasvu. Asuntojen hinnat laskivat vajaan prosentin ja asuntokauppa supistui.

Pankkien kotitalousluottokannan kasvu jatkui hitaana kahden prosentin vuosivauhtia. Yritysluottokanta kasvoi hieman kotitalousluottoja nopeammin. Odotukset luotonkysynnän kehittymisestä heikkenivät vuoden loppua kohden. Talletuskanta pysyi lähes vuodentakaisella tasolla varojen siirryttyä määräaikaistileiltä riskisempiin sijoituskohteisiin. Rahasto- ja vakuutus säästöjen kasvu jatkui vahvana rahoitusmarkkinoiden suotuisan kehityksen myötä, vaikka markkinoiden riski-indikaattorit nousivat hieman toisella vuosipuoliskolla.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Turun Seudun Osuuspankin sääntöjä muutettiin ylimääräisessä edustajiston kokouksessa keväällä. Säännöt muutettiin vastaamaan uuden osuuskuntalain vaatimuksia. Osuuspankille perustettiin jäsenosuuksien ja lisäosuuksien lisäksi uusi osuuslaji, Tuotto-osuus, jonka nimellisarvo on 100 euroa. Tuotto-osuus on asiakasomistajan vapaaehtoinen sijoitus osuuspankin omaan pääomaan. Tuotto-osuudet voidaan lukea pankin ydinvakavaraisuuteen. Tuotto-osuuksien myynti aloitettiin maaliskuussa ja vuoden aikana myynti oli 100 miljoonaa euroa. Tuotto-osuuden tuottotavoite vuodelle 2014 oli 3,25 prosenttia. OP Ryhmän hallintoneuvosto vahvisti lokakuussa myös vuodelle 2015 tuottotavoitteeksi 3,25 prosenttia.

Pankki myi omistamansa Pohjola Pankki Oyj:n A- ja K-osakkeet OP Osuuskunnan 6.2.2014 julkistaman vapaaehtoisen ostotarjouksen mukaisesti huhtikuussa. Osakkeiden myynnistä saatu myyntivoitto oli 12,1 miljoonaa euroa. OP Osuuskunta sai välimiesoikeuden päätöksellä omistusoikeuden kaikkiin Pohjola Pankki Oyj:n osakkeisiin. Pohjolan A-osake poistettiin Helsingin Pörssistä 30.9.2014.

Pankki on sijoittanut Pohjola Pankin osakkeista saadun osingon ja myyntihinnan sekä osan Tuotto-osuuksista saamastaan pääomasta OP Osuuskunnan osuuspääomaan sekä OP Osuuskunnan liikkeeseen laskemaan yritystodistukseen.

Pankin Liedon konttori yhdistettiin Maariankadun konttoriin maaliskuun lopussa. Tilikauden aikana peruskorjattiin pääkonttorin julkisivu.

Pankki sai hakemuksensa perusteella Finanssivalvonnalta luvan maksaa takaisin OP Osuuskunnan omistuksessa olleet pääomalainat määrältään 89 miljoonaa euroa. Pääomalainat maksettiin pois lokakuun lopussa.

OP-Pohjola-ryhmä otti 1.1.2015 alkaen käyttöön uuden nimen OP Ryhmä. Ryhmän pankki-, vahinkovakuutus ja varallisuudenhoidotoiminnot ovat jatkossa kaikki OP-brändin alla. Turun Seudun Osuuspankki otti syksyllä 2014 käyttöön uuden markkinointinimen OP Turun Seutu.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Osuuspankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryrityksenä Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy sekä osakkuusyhtiöinä Turun Asemaseudun Kiinteistö Oy ja Turun TeknologiaKiinteistöt Oy. Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:stä tuli pankin osakkuusyhtiö maaliskuussa 2014, kun pankki osti lisää yhtiön osakkeita.

Pankki on laatinut konsernitiilinpäätöksen, johon on yhdistelty emopankin tilinpäätöksen lisäksi tytäryhtiön ja osakkuusyhtiöiden tilinpäätökset Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 1/2013 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus edellyttämässä laajuudessa. Koska konsernitiilinpäätöksen luvut eivät poikkea olennaisesti emo-osuuspankin tilinpäätöksestä, tässä toimintakertomuksessa käsitellään osuuspankin ja sen konsernin toimintaa emo-osuuspankin

tilinpäätöksen lukujen perusteella. Merkittävimmät konsernin erät on kerrottu jäljempänä kappaleessa Pankin konserni.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta sekä vuoden 2014 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi 1000 euroa	2014	2013	Muutos, %	2012
Tuotot				
Korkokate	28 030	23 352	20,0	26 893
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	6 337	6 120	3,5	6 052
Palkkiotuotot, netto	20 460	17 493	17,0	14 328
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	260	401	-35,2	-565
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	11 999	1 017	1 080,1	-475
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-350	-431	-18,9	873
Liiketoiminnan muut tuotot	1 975	1 961	0,7	1 714
Yhteensä	40 681	26 561	53,2	21 928
Tuotot yhteensä	68 711	49 913	37,7	48 821
Kulut				
Henkilöstökulut	17 906	19 484	-8,1	19 251
Muut hallintokulut	10 969	10 907	0,6	12 237
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 735	1 865	-7,0	1 888
Liiketoiminnan muut kulut	7 384	8 031	-8,1	6 875
Kulut yhteensä	37 994	40 287	-5,7	40 251
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista	1 758	2 630	-33,2	2 151
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	28 959	6 996	313,9	6 419

Liikevoittoa paransi merkittävästi Pohjolan osakkeiden myyntivoitto, joka sisältyy myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuottoihin. Korkokate kasvoi luottokannan keskimääräisen marginaalitason nousun sekä varainhankinnan kustannusten alenemisen ansiosta. Palkkiotuotot kasvoivat selvästi. Henkilöstökulut supistuivat johtuen toiminnan tehostamisesta. Kulut yhteensä alenivat noin 6 prosenttia. Arvonalentumiset saamisista vähenivät vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauskantaan arvonalentumiset pysyivät matalalla tasolla.

Pankin palkkiotuotot kasvoivat vertailuvuodesta. Palkkiot luotonannosta ja maksuliikkeestä kasvoivat. Sen sijaan arvopapereiden välityspalkkioita kertyi edellisvuotta vähemmän. Omaisuudenhoidon ja lainopillisten palvelujen palkkiot kasvoivat selvästi. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistajajäsenille myönnetty OP-bonukset, joiden määrä pieneni johtuen bonuskulun kirjauskäytännön muutoksesta. Verohallinnon ohjeistuksen mukaisesti OP-bonukset huomioidaan sen OP ryhmään kuuluvan yrityksen kuluna, jonka tuotteista bonus kertyy. Päättäneen tilikauden aikana OP-bonuksia kertyi asiakkaille käytettäväksi yhteensä 8,2 miljoonaa euroa (7,8). Henkilöasiakkaalle kertyneiden OP-bonusten käyttö pankki- ja vakuutuspalveluihin on asiakkaalle verotonta, kun bonukset käytetään OP Ryhmän määrittelemiä ja valitsemiä käyttökohteisiin. Asiakkaille kertyy OP-bonuksia pankkiasioinnin lisäksi myös vakuutusasioinnista.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot	2014	2013	Muutos, %
1000 euroa			
Talletuksista	309	324	-4,6
Luotonannosta	6 960	6 304	10,4
Maksuliikkeestä	8 550	8 268	3,4
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	2 443	2 880	-15,2
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	3 453	2 427	42,2
Takauksista	374	437	-14,4
Vakuutusten välityksestä	4 864	4 583	6,1
Muut	2 899	2 621	10,6
Yhteensä	29 852	27 845	7,2
OP-bonukset	-6 874	-7 839	-12,3
Palkkiotuotot yhteensä	22 978	20 006	14,9
Palkkiokulut	2 518	2 513	0,2
Palkkiotuotot, netto	20 460	17 493	17

Luottojen nettomääräiset arvonalentumistappiot supistuivat edellisvuodesta. Luotoista ja takaussaamisista kirjattiin arvonalentumistappioita seuraavasti:

Luottojen ja takaussaamisten arvonalentumistappiot	2014	2013	Muutos, %
1000 euroa			
Arvonalentumisten bruttomäärä	3 706	3 737	-0,8
Vähennykset	-1 948	-1 107	76
Arvonalentumisten nettomäärä	1 758	2 630	-33,2
Arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta %	0,1	0,1	0,0

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja vuoden 2014 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %	31.12.2012
1000 euroa				
Tase	2 629 837	2 452 341	7,2	2 368 344
Luotot	2 156 269	2 083 960	3,5	1 994 579
Saamistodistukset	11 085	3 401	225,9	7 338
Osakkeet ja osuudet	250 262	119 789	108,9	120 183
Talletukset	1 754 295	1 738 033	0,9	1 670 014
Oma pääoma	205 101	155 039	32,3	157 165
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	168 254	206 587	-18,6	253 859

Luottojen kasvu oli maltillista ja talletusten kasvu oli vähäistä. Osakkeiden ja osuuksien kasvuun vaikuttivat sijoitukset OP Osuuskunnan lisäosuuspääomaan. Oman pääoman eristä tuotto-osuudet kasvoivat eniten.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin vuoden aikana 664 miljoonaa euroa eli 63 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Luottokanta välitetyt luotot mukaan luettuna kasvoi vuoden aikana 3,6

prosenttia ja oli vuoden lopussa oli 2 791 miljoonaa euroa (2 694¹). Luottokannan kasvu tasaantui ja asuntoluottojen kasvuvauhti hidastui viime vuodesta. Yritys- ja asuntoyhteisöluottojen kasvu oli hyvällä tasolla.

Osuuspankki välittää asiakkaille myös OP Ryhmän kiinnitysluottopankin, OP-Asuntoluottopankki Oyj:n (OPA) myöntämiä asuntoluottoja. OP Ryhmän strategian mukaisesti osuuspankki siirsi myöntämiään asuntoluottoja OPAlle tilikauden aikana 95 miljoonaa euroa.

Yli 90 pv erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset tilikauden aikana kehittyivät seuraavasti:

Yli 90 pv erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset			
1000 euroa	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	17 356	18 787	-10,4
Nollakorkoiset saamiset	77	89	-13,1
Yhteensä	17 433	18 876	-10,4
Prosenttia luotto- ja takauskannasta	0,8	0,9	-0,1

Yli 90 päivää erääntyneisiin saamisiin on luettu kaikki sellaiset antolainausaamiset, joiden pääoma tai korko on ollut kokonaan tai osittain erääntyneenä ja maksamattomana yli 90 päivää.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	31.12.2014	31.12.2013
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	41 385	40 308
Prosenttia taseesta	1,6	1,6
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	19 528	19 826
Prosenttia taseesta	0,7	0,8
Käypä arvo	20 129	19 691
Nettotuotto, %	6,4	4,3
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	60 913	60 134
Prosenttia taseesta	2,3	2,5

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Lisäksi pankilla on sijoituksia kiinteistösijoitusyhtiöissä, joihin sitoutunut pääoma on 23,5 miljoonaa euroa (20,7). Kaikkien kiinteistösijoitusten osuus on 3,2 prosenttia taseesta (3,3).

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi on luettu kiinteistöt, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi on luettu myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on ollut yli viisi prosenttia pinta-alasta.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden tasearvoa määritettäessä on otettu lähtökohdaksi hyödykkeen arvo suhteessa liiketoiminnan tulonodotuksiin. Omassa

¹ Suluissa vertailulukku 31.12.2013.

käytössä olevista kiinteistöistä ei kirjattu arvonalennuksia tilikauden aikana. Arvonkorotuksia oli tilikauden lopussa 1,7 miljoonaa euroa.

Tilikauden aikana ei myyty omassa käytössä olevia kiinteistöjä eikä oman käytön kiinteistöhankintoja tehty.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen ja omaisuuden arvonnousujen hankkimiseksi. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteöstä osa on vuokrattu ja oman käytön osuus on ollut vähäinen (alle viisi prosenttia), kiinteistö on luokiteltu sijoituskiinteistöksi. Lisäksi pankki on sijoittanut kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeisiin 4,8 miljoonaa euroa. Näille yhtiöille pankki on myöntänyt luottoja 18,7 miljoonaa euroa.

Sijoituskäytössä olevia liike-, toimisto- ja teollisuuskiinteistöjä arvostettaessa kiinteistökohtaisena vähimmäistuottovaatimuksena tasearvoa määritettäessä on käytetty 5,5 prosenttia. Sijoituskiinteistöistä kirjattiin arvonalennuksia tilikauden aikana 0,2 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöihin ei sisällynyt tilikauden päättyessä arvonorotuksia.

Tilikauden aikana myytiin sijoituskiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 0,2 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöhankintoja ei tehty.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, jotka kaikki olivat saamia Pohjola Pankki Oyj:ltä, olivat 135 miljoonaa euroa (173). Lisäksi osuuspankki on tehnyt sijoituksia OP Osuuskunnan liikkeeseen laskemaan joukkovelkakirjalainaan yhteensä 30 miljoonaa euroa (30). Sijoitus sisältyy tase-erään saamiset yleisöltä.

Osakkeiden ja osuuskuntien määrää toisaalta pienensi Pohjola Pankin osakkeiden myynti ja toisaalta kasvatti lisäsijoitukset OP Osuuskunnan osuuspääomaan. Vuoden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 236 miljoonaa euroa (85). Lisäksi osuuspankki on sijoittanut OP Osuuskunnan liikkeeseen laskemaan yritystodistukseen 8 miljoonaa euroa.

Muiden aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden kuin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvo 2,5 miljoonaa euroa oli 0,2 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Vähennys johtui pääasiassa hyödykkeiden hankintamenoista kirjatuista poistoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 euroa	31.12.2014	31.12.2013	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	884 536	817 437	8,2
Säästämistilit	205 365	237 316	-13,5
Sijoittamistilit	656 270	677 358	-3,1
Valuuttatalletukset	8 122	5 967	36,1
Yhteensä	1 754 295	1 738 033	0,9
Muut velat	2 603	2 729	-4,6
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	1 756 898	1 740 762	0,9

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat lähes kokonaan veloista Pohjola Pankki Oyj:lle, kasvoivat 613 miljoonaan euroon (430).

Pankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja eikä debentuurilainoja. Pankki sai hakemuksensa perusteella Finanssivalvonnalta luvan maksaa takaisin OP Osuuskunnan omistuksessa olleet pääomalainat määrältään 89 miljoonaa euroa. Pääomalainat maksettiin pois lokakuun lopussa.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Turun Seudun Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 32,3 prosenttia 205 miljoonaan euroon (155).

Osuuspääoma

Osuuspääoma kasvoi 50,6 prosenttia 129 miljoonaan euroon (86). Omistajajäsenillä oli vuoden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 8 miljoonaa euroa (8), lisäosuuksiin 21 miljoonaa euroa (78) ja uusiin Tuotto-osuuksiin 101 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2014 irtisanotut lisäosuudet 6,5 miljoonaa euroa on kirjattu taseessa muihin velkoihin. Tuotto-osuuksien liikkeeseen laskuista uusien merkintöjen osuus oli 55 miljoonaa euroa. Vanhoja lisäosuuksia muunnettiin Tuotto-osuuksiksi 46 miljoonaa euroa.

Pankki maksoi korkoja lisäosuosuuspääomalle vuodelta 2013 yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

Osuuspankilla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjen mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia sekä lisäosuuksia. Pankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 79 171 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 1 006 900 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa. Jäsenosuudet ja Tuotto-osuudet ovat osuuspankin purkautuessa huonommalla etusijalla kuin lisäosuudet. Osuuspankin osuuspääomassa on lisäosuuksia 2 066 505 kpl. Lisäosuuksia koskevat määräykset sisältyvät nykyistä edeltävän osuuskuntalain (1488/2001) 11 lukuun sekä soveltuvin osin voimassa olevaan osuuskuntalakiin. Osuuspankki ei voi enää antaa uusia lisäosuuksia. Olemassa olevat lisäosuudet voidaan omistajan hakemuksesta muuntaa Tuotto-osuuksiksi.

Osuusmaksut, tuotto-osuusmaksut ja lisäosuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa lisäosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden.

Osuuspankilla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Lisäosuusmaksut palautetaan kuuden kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Jos irtisanottua lisäosuusmaksua ei ole voitu palauttaa kokonaisuudessaan, voi palautus tapahtua jälkipalautuksena, jos se on kolmen seuraavan tilinpäätöksen perusteella mahdollista. Lisäosuudelle maksetaan korkoa siihen asti, kun se on osuuskuntalain mukaan nostettavissa.

Osuuspankillla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet nimellisarvoonsa. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvojan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Muut oman pääoman erät

Vararahaston määrä oli vuoden lopussa sama kuin vuotta aikaisemmin 0,1 miljoonaa euroa. Käyvän arvon rahaston määrä pieneni 3,8 miljoonaan euroon (8,6).

Vapaaehtoiset varaukset

Poistoeroa kasvatettiin 0,1 miljoonaa euroa tekemällä suunnitelman mukaisia poistoja suuremmat elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Luottotappiovarausta kasvatettiin 12,75 miljoonaa euroa 16,9 miljoonaan euroon (4,15).

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin vakavaraisuus lasketaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisesti. Vakavaraisuussääntely muuttui 1.1.2014 alkaen, joten omia varoja ja vakavaraisuutta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia edellisen vuoden toimintakertomuksessa julkaistuihin tietoihin. Alla esitetyt vakavaraisuustietojen vertailutiedot perustuvat arvioon, jossa vakavaraisuustiedot 31.12.2013 on oikaistu vastaamaan 1.1.2014 voimaan tulleita vakavaraisuussäännöksiä.

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksessään. OP Ryhmän tilinpäätös on luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat	31.12.2014	31.12.2013
1000 euroa		
Ydinpääoma (CET1)		
Oma pääoma*	184 436	77 065
Lisäosuuspääoman omiin varoihin luettava määrä	27 200	68 352
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla	15 219	4 900
Suunniteltu voitonjako	-2 419	-2 250
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta	-3 733	-655
Aineettomat hyödykkeet	-117	-163
Laskennalliset verosaamiset, jotka ylittävät 10 % ydinpääomasta	0	0
Käyvän arvon arvostusten siirtymäsäännös	-15	-7 957
Arvon alentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen alijäämä	-21 151	-20 161
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	199 419	119 131
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Pääomalainoista omiin varoihin luettava määrä	0	71 312

Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	199 419	190 442
Toissijainen pääoma (T2)		
Perpetuaalilainat	0	0
Debentuurilainat	0	0
Arvonalentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen ylijäämä	0	0
Käyvän arvon arvostusten siirtymäsäännös	15	7 957
Omat varat yhteensä	199 434	198 400

* pl. lisäosuuspääoma ja arvonorotusrahaan liittyvä laskennallinen verovelka

Ensisijaiseen pääomaan ei sisältynyt pääomalainoja 31.12.2014. Vertailutietoon sisältyvien pääomalainojen osuus oli 37,4 prosenttia ensisijaisesta pääomasta.

Osuuspankin lisäosuuspääomasta on luettavissa ydinpääomiin korkeintaan 80 prosenttia 31.12.2012 liikkeeseen lasketusta määrästä siirtymäsäännöksen puitteissa. Käyvän arvon rahaston negatiiviset erät eli realisoitumattomat tappiot sisältyvät ydinpääomaan, mutta positiiviset erät eli realisoitumattomat voitot vähennetään ydinpääomasta vuoden 2014 ajan ja luetaan toissijaiseen pääomaan (T2). Arvonalentumisten ja odotettujen tappioiden erotuksen alijäämä vähennetään kokonaisuudessaan ydinpääomasta (CET1).

Riskipainotetut erät		
1000 euroa	31.12.2014	31.12.2013
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Yritysvastuut	12 170	3 048
Vähittäisvastuut	0	0
Luottolaitos- ja sijoituspalveluvastuut	0	252
Muut vastuut	883	823
Sisäisten luottoluokituksen menetelmä (IRB)		
Yritysvastuut ¹⁾	688 416	682 628
Yritysvastuut – pk-yritykset	387 560	398 774
Yritysvastuut - Muut	300 857	283 854
Vähittäisvastuut ²⁾	110 054	128 093
Kiinteistövakuudelliset	74 609	86 660
Muut vähittäisvastuut	35 445	41 434
Luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuut ¹⁾	163	205
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	257 155	121 809
Muut erät	59 364	58 547
Luottoriski yhteensä	1 128 206	995 406
Selvitysrisi	0	0
Markkinariski³⁾	0	0
Operatiivinen riski	84 276	83 619
Yhteensä	1 212 482	1 079 025

1) Luottolaitos- ja sijoituspalveluyritysvastuisiin sekä yritysvastuisiin sovelletaan nk. IRBAn perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäisvastuiden riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

3) Valuuttakurssiriski

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	31.12.2014	31.12.2013
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,5	11,0
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	16,5	17,6
Vakavaraisuussuhde	16,5	18,4
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	* 13,6	**17,1

*syyskuussa 2014

** voimassa olevien säännösten mukaan laskettu arvio 1.1.2014

Omien varojen vähimmäismäärä yhteensä oli 97 miljoonaa euroa (86). Omien varojen vähimmäismäärä on 8 prosenttia riskipainotetuista eristä. Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia. Ydinpääoman vakavaraisuussuhteen alaraja on 4,5 prosenttia.

31.12.2013 voimassa olleen vakavaraisuussäätelyn mukaisesti lasketut osuuspankin omat varat olivat 226 miljoonaa euroa, omien varojen vaatimus 93 miljoonaa euroa ja vakavaraisuussuhde 19,4 prosenttia. Säätelymuutoksesta johtuvat suurimmat muutokset omissa varoissa aiheutti lisäosuuspääomien ja pääomalainojen siirtymäsäännös, joka vähensi omia varoja. Omien varojen vaadetta pienensi Basel I lattiasäännön poistuminen omien varojen vaateesta sekä pk-yritysten luottoja koskeva riskipainohelpotus (noin 24 prosenttia). Riskipainohelpotus on voimassa vuoteen 2016.

Omien varojen muutokset ydinpääoman erissä olivat huomattavia. Oman pääoman määrää lisäsivät tuotto-osuuksien merkinnät ja lisäosuuspääomien muunnot tuotto-osuuksiksi. Lisäosuuspääoman vähennys oli myös merkittävä. Ensisijaisesta lisäpääomasta pääomalainat maksettiin pois Finanssivalvonnan luvalla lokakuussa 2014.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Riskipainotetut erät yhteensä}} \times 100$

Pankin konserni

Pankin konsernin liikevoitto kasvoi 352,1 prosenttia ja oli 28,3 miljoonaa euroa (6,3). Konsernin tase oli vuoden lopussa 2 629 miljoonaa euroa (2 452).

Konsernin ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET 1) oli 16,3 prosenttia. Konsernin ensisijaisen pääoman vakavaraisuussuhde oli 16,3 prosenttia ja vakavaraisuussuhde 16,3 prosenttia. Ydinpääoma (CET 1), ensisijainen pääoma (T1) ja omat varat yhteensä olivat 198 miljoonaa euroa. Konsernin riskipainotetut erät olivat yhteensä 1 218 miljoonaa euroa ja omien varojen vähimmäismäärä 97 miljoonaa euroa. Vertailukaudella 31.12.2013 konsernin vakavaraisuussuhde oli 19,3 prosenttia ja omat varat 225 miljoonaa euroa, josta ensisijaiset omat varat 225 miljoonaa euroa. Vertailukauden omien varojen vaatimus oli yhteensä 93 miljoonaa euroa. Konsernin vakavaraisuustiedot eivät ole vertailukelpoisia säännösmuutoksista johtuen.

Konsernin oman pääoman tuotto (ROE) tilikaudelta (suluissa kaksi edellistä tilikautta) oli 12,6 prosenttia (3,6 ja 8,6), koko pääoman tuotto (ROA) 0,9 prosenttia (0,2 ja 0,6), omavaraisuusaste 8,3 prosenttia (6,3 ja 6,8) ja kulujen suhde tuottoihin 58,8 prosenttia (83,2 ja 82,4). Tunnuslukujen laskukaavat on esitetty Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut -kappaleen yhteydessä.

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälainsäädännön mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki Pohjola Pankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat vuoden lopussa 181 osuuspankkia sekä Pohjola Pankki Oyj, Helsingin OP Pankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj, OP-Korttiyhtiö Oyj ja OP-Prosessipalvelut Oy. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti, ja keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä toistensa veloista ja sitoumuksista.

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa niistä selvitystilassa tai konkurssissa olevan keskusyhteisön tai jäsenluottolaitoksen veloista, joita ei saada suoritetuksi sen varoista. Vastuu jakautuu keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten kesken viimeksi vahvistettujen taseiden loppusumman mukaisessa suhteessa.

Jos jäsenluottolaitoksen omat varat vähenevät tappioiden vuoksi niin alhaisiksi, että yhteenliittymälainsäädetyt selvitystilan edellytykset täyttyvät, keskusyhteisöllä on oikeus periä jäsenluottolaitoksiltaan keskusyhteisön säännöissä mainituin perustein ylimääräisiä maksuja tilikauden aikana enintään viisi tuhannesosaa jäsenluottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden yhteenlasketusta loppusummasta käytettäväksi jäsenluottolaitoksen selvitystilan ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit, Pohjola Pankki Oyj ja Helsingin OP Pankki Oyj. OP Ryhmä on maksanut vuonna 2014 rahastolle kannatusmaksuja 29 143 tuhatta euroa.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2014		
	2014	2013	2012
Oman pääoman tuotto (ROE), %	12,7	3,7	4,1
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,0	0,2	0,3
Omavaraisuusaste, %	8,4	6,5	6,8
Kulujen suhde tuottoihin, %	55,3	80,7	82,4

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot}^*}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

Kulujen suhde tuottoihin, %

$$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}} \times 100$$

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta**Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema**

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Pankin hallitus vastaa sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan riittävydestä. Pankki noudattaa OP Osuuskunnan hallintoneuvoston vahvistamia ryhmätasoisia sisäisen valvonnan sekä riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita. OP Osuuskunnan johtokunta on asettanut osuuspankkien riskiperusteiselle vakavaraisuudelle, kannattavuudelle ja eri riskilajeille valvontarajat. Valvontarajojen pohjalta osuuspankin hallitus on vahvistanut omat limiittinsä. Limiittien ajantasaisuus suhteessa pankin liiketoiminnan tilaan ja kehitykseen tarkistetaan vuosittain.

Hallitus seuraa, arvioi ja valvoo säännöllisesti riskinkantokykyä ja riskiasemaa sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuutta ja riittävyttä.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista OP Osuuskunnan ja pankin hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan, että pankilla on riittävä riskiperusteinen vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistajajäsenille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että asiakas ei mahdollisesti täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteitaan eikä asetettu vakuus ole riittävä kattamaan pankin saamista. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen. Luottoriskiä hallitaan asiakasvalinnalla ja vakuuksin sekä asiakassuhteen aktiivisella hoidolla.

Pankkiliiketoiminnassa luotonanto tapahtuu ensisijaisesti asiakkaan riittävän ja todennetun velanhoitokyvyn perusteella. Luottopäätökset perustuvat vahvistettuihin päätöksenteko-ohjeisiin, asiakkaan luottokelpoisuusluokkaan, maksukykyyn ja vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat. Seurannassa kiinnitetään huomiota myös luotonannon toimialakohtaisiin keskittyymiin. Vakuudeton luotonanto on mahdollista vain poikkeustapauksissa riskienhallintaa koskevien ohjeiden määrittelemällä tavalla.

Osuuspankin luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa. Pankin luottokanta on ollut vakuutettu Osuuspankkien Keskinäisessä Vakuutusyhtiössä (OVY) osana tätä järjestelmää. OP Ryhmän riskienhallinnan kehittämiseen liittyen osuuspankkien luottokantojen vakuuttamismenettely on päättynyt 31.12.2014.

Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2014 yhteensä 199 434 tuhatta euroa. Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden asiakasriski (asiakasvastuut vähennyserät huomioiden) ylittäisi EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetyn 25 prosentin rajan asiakasriskejä kattavista omista varoista Viiden suurimman asiakaskokonaisuuden asiakasriskien (asiakasvastuut vähennyserät huomioiden) yhteismäärä oli 57,1 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Sellaisten asiakaskokonaisuuksien, joiden asiakasriskien yhteismäärä ylitti 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista, oli yhteensä 39,2 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista.

Vuonna 2014 luotto- ja takaustappioiden nettomäärä oli 0,1 prosenttia luotto- ja takauskannasta. Pankin säännöllisesti tekemän tulevien luottotappioriskien kartoituksen perusteella suurimpien asiakkaiden taholta ei ole odotettavissa olennaisia tappioita. Yli 90 pv erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset olivat 0,8 prosenttia luotto- ja takauskannasta.

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan sijoitusten ja luotonannon sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan Pohjola Pankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä OP Osuuskunnan johtokunnan osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottosprediriski ja markkinoiden likviditeettiriski.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, joten korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin korkoriskiä hallitaan ensisijaisesti otto- ja antolainauksen tuotevalikoimalla ja -ehdoilla. Toissijaisesti pankki voi suojata taseensa korkoriskiä korkojohdannaisilla OP Ryhmässä käytössä olevien suojauksen toimintamallien mukaisesti. Johdannaisuojaus voidaan toteuttaa joko nimettyihin sopimuksiin kohdistettuna, rahavirran suojauksena tai ns. taloudellisena suojauksena.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojautuessaan korkokatteen vaihtelulta ja koronlaskun vaikutukselta tai pitkään jatkuvalta matalalta korkotasolta euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtoihin. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään Pohjola Pankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Lisäksi kaikki merkittävimmät kohteet on vakuutettu vuokratulokeskeytysvakuutuksella. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Vuoden 2014 lopussa kiinteistösijoituksiin (ml. omistukset kiinteistösijoitusyhtiöissä) sitoutuneen pääoman määrä oli 3,2 prosenttia taseen loppusummasta. Vuokrattavissa olevista tiloista oli 87 prosenttia vuokrattuna. Sijoituskiinteistöihin sitoutuneen pääoman tuotto oli 6,4 prosenttia eli edellisvuotista korkeampi.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance –riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä toimintatapoja ja yrityskulttuuria.

Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle. Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota. Vuonna 2014 operatiivisista riskeistä osuuspankille aiheutuneet tappiot olivat vähäisiä.

Strategiset riskit

Strateginen riski syntyy väärän strategian valinnasta tai siitä, että valitulla strategialla ei saavuteta asetettuja tavoitteita. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

Turun Seudun Osuuspankin palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä Turun seudun kattavimmasta konttoriverkostosta. Vuoden lopussa Turun Seudun Osuuspankilla oli 11 konttoria: Turussa 5 konttoria (Maariankatu, Hämeenkatu, Kauppatori, Vähä-Heikkilä ja CM-Länsikeskus) sekä konttorit Kaarinassa, Ruskolla, Raisiossa, Naantalissa, Paraisilla ja Vehmaalla. Pohjola Vakuutuksen palvelut olivat saatavilla kaikilla toimialueen paikkakunnilla. Liedon konttori yhdistettiin Maariankadun konttoriin maaliskuussa 2014.

Monikanavaisen asioinnin mahdollisuudet kehittyivät edelleen vuoden 2014 kuluessa. Uusia verkkopalvelusopimuksia tehtiin vuoden aikana 4250 kappaletta. Mobiili-palvelun käyttö kasvatti suosiotaan sisällön edelleen monipuolistuessa ja Pivo-palvelu sai merkittävän jalansijan päivittäisten raha-asioiden seurannan apuvälineenä. Palvelukanavien käytön opastuksessa on edelleen kiinnitetty huomiota turvallisuuden opastamiseen sekä sähköisissä kanavissa tapahtuvan asioinnin tukipalvelujen neuvontaan (chat- ja call back -toiminnot). Henkilöavusteiset yhdistelmät sähköisissä kanavissa ovat jatkuvasti kasvattaneet suosiotaan.

Itsepalveluissa tapahtui vuonna 2014 muutoksia. Käteisen rahan tallettamiseen ja nostamiseen tarkoitettu TalletusOtto -automaatti otettiin käyttöön Maariankadun konttorissa toukokuussa. Automaatti palvelee sekä yrityksiä että henkilöasiakkaita. Internet-asiakaspäätteiden käytöstä luovuttiin marraskuussa – laitteet olivat teknisen käyttöikänsä päätepisteessä ja niiden käyttömäärät ovat olleet vähäisiä ja jatkuvassa laskutrendissä.

Turku Tänään -yrityskuvatutkimuksen (Taloustutkimus Oy, syyskuu 2014) mukaan osuuspankilla on helppokäyttöinen ja selkeä sekä palveluiltaan kattava verkkopankki. Samoin asiakaspalvelu toimipisteissä, puhelimitse ja verkkopankin kautta asioitaessa arvioitiin Turun seudulla toimialan parhaaksi.

Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy:n palveluverkko muodostuu Turussa Brahenkadun, Hämeenkadun, Länsikeskuksen ja Vähä-Heikkilän toimipaikoista sekä Raision, Kaarinan ja Naantalien toimipaikoista sekä Liedon toimipisteestä, joka kuitenkin lopetettiin vuoden lopussa. Turun talousalueella Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus toimii lisäksi aputoiminimellä Rannikkoseudun OP-Kiinteistökeskus Nousiaisten osuuspankin yhteydessä sekä aputoiminimellä Turunmaan OP-Kiinteistökeskus pankin Paraisten konttorin yhteydessä. Vuoden alussa siirtyivät Raaseporin Kiinteistökeskus RFC:n toimipisteet Turun Seudun OP-Kiinteistökeskuksen toimipaikoiksi liiketoimintasiirrosta tehdyn sopimuksen perusteella. Uusia toimipaikkoja ovat aputoiminimillä OPKK Vaasa, OPKK Hanko, OPKK Karjaa, OPKK Tammisaari, OPKK Kemiönsaari sekä OPKK Nauvo.

OPKK:n fyysisiä toimipisteitä täydentävät internetissä olevat opkk.fi –sivut sekä Jokakoti.fi-palvelu ja Etuovi.com-palvelu ja osassa toiminta-aluetta Oikotie.fi-palvelu. OP Ryhmä on panostanut merkittävästi mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen ja myös OP-Kiinteistökeskukset ovat saaneet käyttöönsä uusia sovelluksia mobiililaitteisiin.

Jäsenistö

Pankin jäsenmäärä kasvoi vuoden aikana 558 jäsenellä ja oli vuoden lopussa 76 219.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Osuuspankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitetusta kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitetusta henkilöstörahosta.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Pankki maksaa henkilöstörahastolle voittopalkkioita, mikäli ennalta sovitut OP Ryhmän yhteiset tavoitteet saavutetaan. Rahaston jäsen voi nostaa rahasto-osuuksia rahaston säännöissä mainituin perustein.

Pankissa on käytössä OP Ryhmän yhteinen johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä, jonka ansaintajaksoille on asetettu OP Ryhmän strategiaan perustuvia tavoitteita. Johdon kannustinjärjestelmä koostuu kolmen vuoden peräkkäisistä ansaintajaksoista, joista ensimmäinen oli 2011–2013. OP Osuuskunta toteutti vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankki Oyj:n liikkeeseen laskemista A- ja K-sarjan osakkeista. Tämän johdosta palkkiot, jotka oli tarkoitus maksaa Pohjolan A-sarjan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä, maksetaan rahana ja alkuperäisen maksuaikataulun mukaisesti vuosina 2015, 2016 ja 2017 kolmessa yhtä suuressa erässä. Palkkio muutettiin rahamääräiseksi kertomalla osakkeiden lukumäärä lunastushinnalla.

Toinen kolmen vuoden ansaintajakso on 2014-2016, josta mahdollinen palkkio maksetaan OP:n v. 2017 liikkeeseen laskemina debentureina. Ansaittu euromääräinen palkkio muunnetaan debentuurien kappalemääräksi järjestelmän toteuman selvittyä. Palkkiosta vähennetään rahana maksettava osuus, jolla katetaan palkkiosta aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Palkkio maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä vuosina 2018, 2019 ja 2020.

Palkkion maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuutta sekä työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

Turun Seudun Osuuspankin lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan pääsääntöisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko osuuspankin henkilöstön.

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta on säädetty luottolaitoslaissa sekä Finanssivalvonnan kannanotossa ja sen päivityksessä. Laissa määritellään henkilöt, joiden ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua merkittävää riskiä valvottavalle ts. riskipositioon kuuluvat henkilöt. Palkkion lykkäys, maksu muuna kuin rahana sekä maksamatta jättäminen tulee sovellettavaksi, jos lain tarkoittamassa riskipositioasemassa olevan henkilön muuttuvan palkkion määrä ylittää säännöksissä asetetun rajan.

Viivästetyt osuudet maksetaan kunakin vuonna niin, että maksuerien välillä on vähintään vuosi väliä. Ennen kunkin viivästetyn erän maksamista pankissa tehdään erikseen päätös siitä, onko aiemmin määriteltyä palkkiota pienennettävä toteutuneiden riskien, yrityksen palkitsemisjärjestelmään liittyvien maksamista koskevien ehtojen tai taloudellisen aseman heikkenemisen vuoksi. Viivästetty palkkio voidaan näiden rajoitusehtojen toteutuessa jättää kokonaan maksamatta tai maksaa määriteltyä pienempänä.

Henkilöstö

Pankin vakituisten henkilöiden määrä vuoden lopussa oli 339 henkilöä, joista osa-aikaisia oli 18. Vakituisten työsuhteiden määrä pieneni 17:llä verrattuna vuoden 2013 lopun tilanteeseen. Vuoden

2014 aikana viisi toimihenkilöä rekrytoitiin vakituiseen työsuhteeseen ja kuuden määräaikaisen toimihenkilön työsuhteet vakinaistettiin. Vuoden aikana päättyi kaikkiaan 46 työsuhdetta. Henkilöstön kokonaismäärä määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevät toimihenkilöt mukaan lukien oli vuoden päättyessä 350. Kokonaishenkilömäärä pieneni vuoden aikana 29 työsuhteella. Keskimäärin vuoden aikana pankin palveluksessa oli 363 henkilöä (2013: 390). Tähän lukuun sisältyvät kesäkuukausien vuosilomasijaiset. Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy:n henkilömäärä oli vuoden lopussa 66 (52), lisäys johtui Raaseporin Kiinteistökeskus RFC Oy LKV:n toimintojen yhdistämisestä.

Pankissa käytiin vuoden aikana uudelleenjärjestelyohjelmaan kuuluneet kaikkia henkilöstöryhmiä koskeneet yhteistoimintalain mukaiset neuvottelut. Neuvottelujen tuloksena Turun Seudun Osuuspankki vähentää yhteensä 33 työpaikkaa. Näistä 3 henkilöä irtisanotaan ja 30 siirtyy pois pankin palveluksesta muiden järjestelyjen kautta. Pääosa henkilöstövähennysten kulusäästöistä toteutuu vuoden 2015 puolella.

Vuoden 2014 käynnistettiin koko henkilöstölle Uudistamme yhdessä -hanke, joka on luovuuden ja uudistumisen edellytyksiä parantava valmennus. Valmennuksessa kehitettiin erityisesti esimiesten taitoja ohjata omaa yksikköään osallistavasti ja innovatiivisesti. Kehittämishankkeen rinnalla vuoden 2014 oppimishjelma sisälsi myös ammatillista koulutusta. Keskimäärin jokainen osallistui kurssimuotoiseen koulutukseen 1,25 päivää (2013: 1,9) Videoneuvottelut, verkkokoulutukset ja -kokoukset ovat vakiintuneet vuonna 2014. Lisäksi tavoitteena oli, että osaamisen kehittäminen tapahtuu entistä enemmän työssä oppimisen keinoin ja perinteinen koulutuksellinen oppiminen on 10 % kehittämisen keinoista.

Uusien henkilöiden, työharjoittelijoiden ja pitkiltä vapailta palaavien henkilöiden perehdytysprosessin osa-alueet koostuvat perehdytysuunnitelmasta, talo- ja yksikkökohtaisten perehdyttäjien tuesta, perehdytyksen verkkokurseista ja lähiopetuspäivistä. Pääosin jokaiseen yksikköön on nimetty henkilö, joka toimii oman työnsä ohella lähiperehdyttäjänä. Perehdytettävistä pääosa on ollut pitkiltä vapailta palaavia henkilöitä ja oppilaitosten työharjoittelijoita.

Työhyvinvoinnin suunnitelmallista parantamista jatkettiin vuoden 2014 aikana OP-Pohjola-ryhmän mallin mukaisesti. OP-Pohjola-ryhmässä työhyvinvoinnin johtamisella tähdätään tuloksellisuuden kehittämiseen panostamalla henkilöstön hyvinvointiin. Työkyvyn ja terveyden ylläpitoon liittyviä käytäntöjä mm. varhaisen tuen osalta vakiinnutettiin ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa oli säännöllistä ja toimivaa. Työn sisältöä parannettiin osallistamalla henkilöstöä suunnittelemaan omaa tehtäväkuvaansa. Työergonomiaan kiinnitettiin huomiota parantaen mm. työasematyöskentelyä, valaistusta ja ilmanlaatua. Erityisinä painopisteinä olivat hyvin toimiva työyhteisö, itsensä johtaminen ja terveys ja työkyky. Pankin panostukset henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin näkyivät mm. vähentyneinä sairauspoissaolopäivinä. Työkyvyn parantamiseen liittyen toteutettiin menestyksellisesti vuoden 2014 syksyllä Arki aktiiviseksi -haaste, jossa tavoitteena oli, että henkilöstö kiinnittää huomiota fyysiseen liikkumiseen sekä työpäivän aikana että vapaa-ajalla. Henkilöstötutkimusta ei toteutettu vuonna 2014.

Yhteistoimintalain mukaiseen neuvottelukuntaan ja työsuojelutoimikuntaan kuului jäsenenä vuoden 2014 päättyessä toimihenkilöiden edustajina Tuula Eckerman, Ritva Kankaansyrjä, Maija-Kaisa Laine, Jaana Penttilä, Anne Suominen ja varajäsenenä olivat Sari Kirveennummi ja Niina Varjo. Esimiesten ja asiantuntijoiden edustajana oli Babi Lyrintzis, varalla Samu Mattila. Työnantajaa edustivat Olli-Pekka Saario ja Merja Jalava. Kokouksissa toimi sihteerinä Merja Pekkanen. Pääluottamusmies Maija-Kaisa Laine osallistui johtoryhmätyöskentelyyn henkilöstön edustajana. Hallintoneuvostossa henkilöstöä edustivat Maija-Kaisa Laine ja Aira Sundqvist.

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Turun Seudun Osuuspankin omistajajäsenten päätösvaltaa käyttää jäsenten keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 60 ja enintään 100 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 60. Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrätyllä tavalla suhteellista vaalitapaa noudattaen

jäsenalueittain joka neljäs vuosi hallintoneuvoston päättämänä ajankohtana. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyväksytty jäseneksi viimeistään 4 kalenterikuukautta ennen äänestyksen alkamista ja joka vaalin alkaessa on täysivaltainen ja joka ei ole osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kevätkokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Varsinainen edustajiston syyskokous pidetään vuosittain ennen marraskuun loppua ja se käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää tarvittaessa kaikista osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisten edustajiston kokousten lisäksi voidaan pitää asioiden niin vaatiessa ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella jäsenellä on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Edustajiston kokoukset pidettiin 28.1., 6.5. ja 25.11.2014.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja pankin riskienhallintaa koskevat periaatteet.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle edustajiston kevätkokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Vaalivuonna hallintoneuvosto määrää edustajiston lukumäärän osuuspankin säännöissä mainituissa rajoissa ja vahvistaa kultakin jäsenalueelta valittavien edustajien lukumäärän sekä nimeää keskusvaalilautakunnan.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 30 ja enintään 45 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa edustajisto ja se on tällä hetkellä 32. Jäsenet valitaan osuuspankin jäsenistä ja heidän tulee edustaa monipuolisesti jäsenkuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen eroamisikä on 68 vuotta, kuitenkin siten että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2014 yhteensä 2 kertaa 25.2. ja 18.11.2014.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta

Hallintoneuvostoa avustaa sen valvontatehtävässä hallintoneuvoston keskuudestaan valitsema 3 - jäseninen tarkastusvaliokunta. Tarkastusvaliokunnan on kiinnitettävä huomiota erityisesti siihen, että osuuspankkia ja sen konsernia johdetaan ammattitaitoisesti terveitä ja varovaisia

liikeperiaatteita noudattaen lain, sääntöjen, viranomaismääräysten ja annettujen ohjeiden sekä hallintoneuvoston vahvistamien vakavaraisuuden hallinnan periaatteiden mukaisesti.

Tarkastusvaliokunnalle on toimitettava viranomaisten, keskusyhteisön ja tilintarkastajan laatimat pankkia koskevat tarkastuskertomukset. Tarkastusvaliokunnan on esitettävä havaintonsa tarkastuskertomuksista ja muusta pankin hallinnosta ainakin kerran vuodessa hallintoneuvostolle.

Hallinnon jäsenten nimityksiä valmistelevat toimikunnat

Osuuspankilla on hallinnon jäsenten nimityksien valmistelua varten edustajiston valmisteleva toimikunta, johon kuuluu 12 jäsentä sekä hallintoneuvoston valmisteleva toimikunta, johon kuuluu 5 jäsentä.

Toimikuntien tarkoituksena on avustaa osuuspankin eri toimielimiä henkilövalintojen tekemisessä ja varmistaa valintaprosessin tehokas valmistelu. Toimikunnat tekevät edustajistolle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista asioista. Valmistelevat toimikunnat voivat myös tehdä esitykset muista kokouksissa esille tulevista asioista, joita hallintoneuvosto tai hallitus on esittänyt niiden valmisteltaviksi. Lisäksi toimikunnat valmistelevat esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista.

Hallitus

Hallitus johtaa osuuspankin toimintaa. Pankin sääntöjen mukaan hallituksen on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava sen asioita lakien ja pankin sääntöjen sekä hallintoneuvoston vahvistaman ohjesäännön mukaan. Hallituksella on yleinen toimivalta päättää kaikista pankin hallintoon ja muihin asioihin liittyvistä kysymyksistä, jotka lain tai sääntöjen mukaan eivät kuulu edustajistolle, hallintoneuvostolle tai toimitusjohtajalle. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia siitä, että osuuspankin kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallituksen muodostavat toimitusjohtaja toimiaikanaan sekä hallintoneuvoston valitsevat 3 - 6 muuta jäsentä, joiden tulee olla osuuspankin jäseniä. Hallituksen jäsenmäärä on tällä hetkellä 5 sekä toimitusjohtaja. Hallituksen jäsenen toimikausi on yksi vuosi. Hallituksen jäsenen yläikäraja on 68 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt jäsen saa toimia tehtävässään uuden jäsenen valinnasta päättävän hallintoneuvoston kokouksen loppuun.

Vuosittain ensimmäisessä jäsentensä valintaa seuraavassa kokouksessaan hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen puheenjohtajaksi tai varapuheenjohtajaksi ei saa valita osuuspankin toimitusjohtajaa tai toimihenkilöä.

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja saapuvilla on enemmän kuin puolet sen jäsenistä. Kertomusvuonna hallituksen kokouksia oli 26. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 95 %.

Toimitusjohtaja

Pankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Toimitusjohtajan lakimääräisenä tehtävänä on huolehtia, että pankin kirjanpito on lain mukainen ja että pankin varainhoito on järjestetty luotettavalla tavalla.

Hallinnontielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin edustajisto valittiin vuonna 2013 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 21,0. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2017 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet 29.11.2013 - 2017	Ammatti/tehtävä	Toimipaikka/Kotipaikka
<u>Jäsenalue 1, Kaarina</u>		
Alhonen Tuukka	everstiluutnantti	Kaarina
Nyman Terhi	luokanopettaja	Kaarina
Puikkonen Leena	lääkäri	Kaarina
Sirkkiä Hanna	opettaja, erityisopettaja	Kaarina
Tapiola Marketta	asiakasneuvoja, eläkkeellä	Kaarina
<u>Jäsenalue 2, Naantali</u>		
Koski Hannu	isännöitsijä, eläkkeellä	Naantali
Salokangas Elina	luokanopettaja, KM	Naantali
Welling Marjo	työterveyshoitaja	Naantali
<u>Jäsenalue 3, Raisio</u>		
Haavisto Emmi	kauppatieteiden yo	Raisio
Kivijärvi Anneli	LKT, erikoislääkäri	Raisio
Lehto-Laurila Hannele	asianajaja, varatuomari	Raisio
Ruusuranta Anita	päivähoitaja	Raisio
Sorsavirta Seija	KM, erityisopettaja	Raisio
<u>Jäsenalue 4, Rusko</u>		
Ahtinen Risto	maanviljelijä	Rusko
Forsberg Elise	lastenohjaaja	Rusko
Vahtera Veikko	yritysjuridiikan prof., OTT	Rusko
<u>Jäsenalue 5, Parainen</u>		
Abrahamsson Karoliina	asiakasassistentti	Parainen
Enroth Ingmar	pol.mag., valt.maist.	Pargas
Korpela Jari	logistiikkapäällikkö	Parainen
<u>Jäsenalue 6, Vehmaa</u>		
Heilä Jyrki	toimitusjohtaja, yrittäjä	Vehmaa
Santanen Timo	maanviljelijä	Vehmaa
Simola Hanna	maatalousyrittäjä	Vehmaa
<u>Jäsenalue 7, Turku</u>		
Ahola Pasi	VTM, erityisasiantuntija	Turku
Alanen Satu	toiminnanjohtaja	Turku
Artesola Rauno	toimittaja	Turku
Artukka Pekka	yrittäjä	Turku
Bergman Ulla	varanotaari	Turku
Ekroth Hans	tekninen isännöitsijä	Turku
Elo Piia	VTM, palvelupäällikkö	Turku
Haapala Heidi	sairaanhoitaja	Turku
Hasan Ruth	KTL	Turku
Heinonen Jari	toimitusjohtaja	Turku
Hintikka Jaana	KM, erityisluokanopettaja	Turku
Huhtanen Raimo	rakennusmies	Turku
Jaakola Jaana	aluepäällikkö	Turku

Koponen Antti	pääsihteeri, rovasti	Turku
Korpi Anna-Erika	opiskelija	Turku
Kosonen Pentti	professori emeritus	Turku
Kunnas Eero	toimitusjohtaja	Turku
Kärkkäinen Jukka	lääketieteen tohtori	Turku
Laihin Marja-Leena	kauppateknikko, eläkkeellä	Turku
Löppönen Minna	geriatri, lääkäri	Turku
Manni Olli A.	toiminnanjohtaja	Turku
Mansikka-aho Hanna	ammattili kuntoutuksen ohj.	Turku
Massinen Aimo	päätoimittaja, eläkkeellä	Turku
Mäkelä Sarianne	lakimies, veroasiantuntija	Lieto
Nurmio Timo	sähkömies, isännöitsijä	Turku
Okko Seppo	opetusneuvos	Turku
Palonheimo Maija	toimitusjohtaja	Turku
Puljujärvi-Seila Vuokko	työkykykoordinaattori, yhteisöpedagogi (AMK)	Turku
Rantalaiho Anneli	rovasti	Turku
Rantanen Ari	myyjä, muusikko	Turku
Ranti Pirjo	terveydenhuollonmaist, lehtori	Turku
Raunio Eevi	maalarimestari	Turku
Rosenlöf Jarmo	toimitsija	Turku
Savioja Simo	ylikonstaapeli	Turku
Sedig Mikko	oikeustiet.kand.	Turku
Sirén Saara-Sofia	KTM	Turku
Tavio Ville	lakimies, yrittäjä	Turku
Vyyryläinen Marja	elintarviketeknikko, pääluottamusmies	Turku

Hallintoneuvosto

	Toimikausi	Ammatti/tehtävä	Toimipaikka/kotipaikka
Puheenjohtaja (10.2.2010 alkaen)			
Savo Juho	(20.11.2013-2016)	maakuntajohtaja	Turku
Varapuheenjohtaja (8.2.2011 alkaen)			
Korhonen Ari	(20.11.2013-2016)	kaupunginjohtaja	Raisio
Muut jäsenet			
Backman Lena	(23.11.2012-2015)	VTM	Turku/Naantali
Blom Anders	(26.11.2014-2017)	toimitusjohtaja	Turku
Eklund Toni	(26.11.2014-2017)	toimitusjohtaja	Turku
Haapakoski Juha *	(20.11.2013-2016)	toimitusjohtaja	Raisio/Naantali
Hakanen Veli-Matti	(23.11.2012-2015)	rehtori	Turku
Halava Helena	(26.11.2014-2017)	toimitusjohtaja	Parainen
Heikkilä Hannu	(23.11.2012-2015)	metsänhoitopäällikkö	Turku
Heino Elina	(23.11.2012-2015)	emäntä	Vehmaa
Huovinen Pentti	(20.11.2013-2016)	professori	Turku
Kallio Hannu	(26.11.2014-2017)	hallintojohtaja	Turku
Kankaanpää Pasi	(26.11.2014-2017)	tarkastaja	Rusko
Koivisto Tarja	(23.11.2012-2015)	sairaanhoitaja	Turku
Kolehmainen Petri	(26.11.2014-2017)	toimitusjohtaja	Turku/Naantali
Kyynäräinen Niko	(26.11.2014-2017)	kehityspäällikkö	Turku
Laiho Jouni	(20.11.2013-2016)	yksikköpäällikkö	Parainen
Laine Maija-Kaisa**	(20.11.2013-2016)	pääluottamusmies	Turku
Lehtiö-Vaino Annina*	(20.11.2013-2016)	nuorisopalvelujohtaja	Turku
Lehtonen Turja	(23.11.2012-2015)	työehtosihteeri	Turku
Leinonen Kalle	(23.11.2012-2015)	logistiikkakoordin.	Turku
Lyrintzis Babi**	(20.11.2013-2016)	yr.palveluneuvottelija	Turku
Lähteenmäki Sauli	(20.11.2013-2016)	maanviljelijä	Rusko

Mahkonen Harri	(23.11.2012-2015)	maanviljelijä	Rusko/Vahto
Monnonen Markku	(26.11.2014-2017)	kotiseutuneuvos	Turku
Rannikko Outi	(26.11.2014-2017)	aluejohtaja	Rusko
Rautiainen Jyrki	(20.11.2013-2016)	kirkkoherra	Naantali
Riihihuhta Vesa	(23.11.2012-2015)	maanviljelijä	Kaarina
Seivästö Anne	(20.11.2013-2016)	lääkäri	Kaarina
Silver Anne	(23.11.2012-2015)	verhoilijaentisöijä	Vehmaa
Toivari Henry	(20.11.2013-2016)	toiminnanjohtaja	Turku
Vanto Liisi *	(26.11.2014-2017)	varatuomari	Turku

* Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen

** Henkilöstön edustaja

Hallitus

Puheenjohtaja

Heinonen Jarna

s. 1965

Kotipaikka Kaarina

KTT

Professori, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen puheenjohtaja 2010-

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2006-

Keskeinen työkokemus: TSE Entren johtaja Turun kauppakorkeakoulu/Turun yliopisto 1999-,

tutkimus- ja koulutuspäällikkö/tutkimusvastaava Turun kauppakorkeakoulu 1992-1999,

kehityspäällikkö/toimistopäällikkö Tavoite-Auto Oy 1988-1992,

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: OP-Pohjola osk hallintoneuvoston jäsen 2012-, Turun

työtieteiden keskus, johtokunnan jäsen 2012-2014, TOP-Säätiö hallituksen varapuheenjohtaja

2011-, Member of the Working Group for Policy Relevant research on entrepreneurship and

SMES, European Commission 2010-

Varapuheenjohtaja

Salonen Juha

s. 1973

Kotipaikka Kaarina

Yo-merkonomi

Toimitusjohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen varapuheenjohtaja 26.11.2013-

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2010-

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Perheleipurit Oy 2014-, Toimitusjohtaja Leipomo Salonen

Oy 2003-, markkinointipäällikkö Leipomo Salonen Oy 1999-2003

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: ETL (Elintarviketeollisuusliitto ry) Leipomoyhdistys,

puh.johtaja, Suomen Leipuriliitto ry. valtuuskunnan varapuheenjohtaja 2012-, Raisio Oyj,

hallintoneuvoston jäsen 2010-, Perheleipurit Oy:n hallituksen jäsen 2003-

Muut jäsenet

Haavisto Erkki

s. 1968

Kotipaikka Raisio

MMM, agronomi, maanviljelijä

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2009-

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Turun yliopiston neuvottelukunnan jäsen 10/2014-,

Raisio Oyj hallituksen jäsen 2004-, Metsänhoitoyhdistys Lounametsä, hallituksen jäsen 2009-,

varapuheenjohtaja 2013-, MTK metsäjohtokunnan jäsen 2011-, Raision kaupunginvaltuuston

jäsen 1997-

Hellstén Kristiina

s. 1953

Kotipaikka Turku

FT

Hankejohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2008-

Keskeinen työkokemus: Ympäri vuorokautisen hoidon johtaja Turun sosiaali- ja terveystoimi 2008-, ylihoitaja Turun kaupunki 2005-2008, erikoissuunnittelija Stakes 2002-2005, suunnittelija Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus 1995-2002, hoitoalan opetus- ja koulutustehtäviä 1984-1995
Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Turun Ensi- ja Turvakoti ry, hallituksen varapuheenjohtaja 2014, Turun Diakoniasäätiö, valtuuskunnan jäsen 2010-, Eero Rantasen Säätiö, hallituksen jäsen 2007-

Manner Olli

s. 1956

Kotipaikka Naantali, Rymättylä

DI

Toimitusjohtaja

Turun Seudun Osuuspankin hallituksen jäsen 2012-

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Elomatic Oy 1996-,

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Varsinais-Suomen Teknologiateollisuus ry, hallituksen jäsen 2011- ja varapuheenjohtaja 2014-, Turun Messukeskus Oy, hallintoneuvoston jäsen 2010-, Varma, keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö, työnantajien neuvottelukunta 2008-, Varsinais-Suomen TE-keskus, elinkeinojohtajan jäsen 2006-, Turun kauppakamari, ulkomaankauppavaliokunnan jäsen 2003-

Toimitusjohtaja

Saario Olli-Pekka

s. 1957

Kotipaikka Turku

OTK, eMBA

Toimitusjohtaja

Turun Seudun Osuuspankki, hallituksen jäsen 2001-2008 ja 2012-

Keskeinen työkokemus: Toimitusjohtaja Turun Seudun Osuuspankki 1.4.2012-, varatoimitusjohtaja Turun Seudun Osuuspankki 2001-2012, kokemusta pankkialan johtotehtävistä OP-ryhmässä (Salon Seudun Op ja OKO Oyj) 1984 alkaen

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät: Turun Palloseuran Säätiön hallituksen puheenjohtaja 2014-, Turun yliopiston neuvottelukunnan jäsen 10/2014-, Turun Kauppakorkeakoulun tukisäätiön hallituksen jäsen 2013-, OP-Henkilöstöraho Oy hallituksen jäsen 2012-, Varsinais-Suomen OP-liiton hallituksen varapuheenjohtaja 2012-, Turun kauppakamari hallituksen jäsen 2012-, TOP-Säätiön hallituksen jäsen 1.4.2012-, Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy hallituksen jäsen 2002-, hallituksen puheenjohtaja 1.4.2012-

Johtoryhmän kokoonpano

Rinne Petteri

Liiketoimintajohtaja, toimitusjohtajan sijainen

s. 1967

KTM, eMBA

Kotipaikka Turku

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2005 alkaen

Johtoryhmän jäsen 2006 alkaen

Vastuualue: yritysasiakaspalvelut, varallisuudenhoitopalvelut

Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 21 vuotta pankkialalla OP-ryhmässä, Merita Pankissa ja Suomen Yhdyspankissa
- Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:
  - Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:n hallituksen jäsen 4/2014-

Hyvärinen Irma

Liiketoimintajohtaja

s. 1963

VTM, eMBA

Kotipaikka Turku

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa 1984 alkaen

Johtoryhmän jäsen 2001 alkaen

Vastuualue: henkilöasiakkaiden palvelut, konttoreiden liiketoiminta

Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 26 vuotta pankki- ja vakuutuslalla lähinnä OP-ryhmässä

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- Pyhän Henrikin Ekumeenisen Taidekappelin hallituksen jäsen
- Lounais-Suomen Syöpäyhdistys ry:n hallituksen jäsen
- Turun Messukeskus Oy:n hallintoneuvoston jäsen
- Turun Seudun OP-Kiinteistökeskus Oy:n hallituksen jäsen

Friman Kari

Riskienhallintajohtaja

s. 1966

VTL

Kotipaikka Kaarina

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2007 alkaen

Johtoryhmän jäsen 2013 alkaen

Vastuualue: riskienhallinta ja compliance

Keskeinen muu työkokemus:

- yhteensä 14 vuotta pankkialalla OP-ryhmässä
- yli 5 vuotta suunnittelijana ja tutkijana Turun yliopistossa (1995-2000)

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät:

- V-S sairaanhoitopiirin hallituksen jäsen 2013- V-S sairaanhoitopiirin hallintojoaksen jäsen 2013-
- V-S sairaanhoitopiirin (Ensihoidon ja päivystyksen liikelaitos) hallituksen edustaja 2013-
- TPS Turku ry:n hallituksen jäsen 2013-

Jalava Merja

Palvelukehitysjohtaja

s. 1961

KM

Kotipaikka Turku

Turun Seudun Osuuspankin palveluksessa vuodesta 2012 alkaen

Johtoryhmän jäsen 2012 alkaen

Vastuualue: Liiketoiminnan palvelut

Keskeinen muu työkokemus:

- Yhteensä 17 vuotta henkilöstön kehittämis- ja johtotehtävissä (Sampo-ryhmä/ If Vahinkovakuutusyhtiö Oyj 1995-2008 ja Teleste Oyj 2008-2012)
- Yli 9 vuotta suunnittelu- ja kehittämistehtävissä (Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus nyk. Brahea 1986-1995)

Keskeiset samanaikaiset luottamustehtävät

- Turun aikuiskoulutussäätiön hallitus, jäsen 2012-2015 (Turun kauppakamarin nimeämä)
- Turun kauppakamarin koulutus- ja työvoimavaliokunta, jäsen 2009-2014 ja puheenjohtaja 2015-

Tilintarkastajat

PricewaterhouseCoopers Oy KHT-yhteisö

Kaarisalo Mika

Viljanen Jari

KTM, KHT

KTM, KHT

varsinainen tilintarkastaja

päävastuullinen tilintarkastaja

tarkastusvastuullinen tilintarkastaja

Muu tarkastustoiminta

Pankin sisäinen tarkastus on sopimuksen perusteella ulkoistettu OP Osuuskunnan sisäisen tarkastuksen hoidettavaksi. Sisäinen tarkastus tapahtuu vuosittain hyväksyttävään tarkastussuunnitelmaan perustuen. Pankin sisäisenä tarkastajana toimi toukokuuhun 2014 asti tarkastuspäällikkö Kimmo Rantala ja sen jälkeen sisäinen tarkastaja Mira Ansala.

Tulevaisuuden näkymät

Maailmantalouden näkymät ovat kohentuneet öljyn hinnan laskun vuoksi. Euroalueella keskuspankin elvyttävä rahapolitiikka ja euron heikkeneminen tukevat talouden kehitystä. Euroalueen talous kasvaa edelleen verkkaisesti. Euribor-korot säilyvät alhaalla. Viennin vilkastuminen tukee Suomen taloutta, mutta talouskehitys on kokonaisuutena edelleen heikkoa.

Varsinais-Suomen Maakuntaennusteen 2015 tulokset kertovat, että yrittäjät ovat aavistuksen viimevuotista varovaisempia arvioidessaan yrityksensä liikevaihdon, henkilökunnan määrän, kannattavuuden ja investointien määrän kehitystä. Pk-yrittäjistä 42 prosenttia arvioi, että Turun telakkaratkaisulla on myönteisiä vaikutuksia oman yrityksen toimintaan. Telakkaratkaisun uskotaan myös vaikuttavan myönteisesti yleiseen ilmapiiriin maakunnassa.

Alhaisena pysyvä korkotaso hidastaa pankin korkokatteen paranemista, samalla matalat rahoituskustannukset helpottavat asiakkaiden lainojen hoitoa ja parantavat investointien kannattavuutta. Pankin liikevoiton määrään vaikuttavat luottojen kysyntä, kulukehityksen hallinta sekä muiden pankkipalvelujen kysyntä, joka toistaiseksi on säilynyt hyvällä tasolla.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Konsernin jakokelpoinen ylijäämä 31.12.2014 oli 70 654 616,10 euroa. Pankin jakokelpoinen ylijäämä oli 71 962 180,26 euroa, josta tilikauden ylijäämä oli 13 729 894,25 euroa.

Taseen osoittama ylijäämä ehdotetaan käytettäväksi siten, että lisäosuusmaksulle maksetaan korkoa 2,0 prosenttia ja Tuotto-osuudelle 3,25 prosenttia, eli yhteensä 2 419 477,49 euroa. Tilikauden ylijäämästä jää 11 310 416,76 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksukyky on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemysten mukaan pankin maksukykyä.

Tuloslaskelma ja tase

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

12 / 2014

12 / 2013

**KONSERNITILINPÄÄTÖS
TULOSLASKELMA**

KORKOTUOTOT	40 739 976,58	38 712 326,64
KORKOKULUT	-12 711 237,06	-15 357 402,07
KORKOKATE	28 028 739,52	23 354 924,57
TUOTOT OMAN PÄÄOMAN EHTOISISTA SIIJOITUKSISTA	6 337 365,94	5 420 287,10
PALKKIOTUOTOT	23 063 904,54	20 089 459,09
PALKKIOKULUT	-2 517 918,87	-2 513 482,78
ARVOPAPERIKAUPAN JA VALUUTTATOIMINNAN NETTOTUOTOT	259 955,58	401 253,70
Arvopaperikaupan nettotuotot	250 955,36	395 364,63
Valuuttatoiminnan nettotuotot	9 000,22	5 889,07
MYYTÄVISSÄ OLEVIEN RAHOITUSVAROJEN NETTOTUOTOT	11 999 071,60	1 016 766,76
SUOJAUSLASKENNAN NETTOTULOS	0,00	0,00
SIIJOITUSKIINTEISTÖJEN NETTOTUOTOT	-349 918,18	-431 348,68
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT	6 471 495,92	5 898 243,72
HALLINTOKULUT	-31 950 649,66	-32 861 056,57
Henkilöstökulut	-20 981 624,00	-21 954 223,43
Palkat ja palkkiot	-17 508 702,27	-18 324 261,52
Henkilösivukulut	-3 472 921,73	-3 629 961,91
Eläkekulut	-2 701 295,81	-2 739 426,03
Muut henkilösivukulut	-771 625,92	-890 535,88
Muut hallintokulut	-10 969 025,66	-10 906 833,14
POISTOT JA ARVONALENTUMISET KONSERNILIIKEARVOSTA	-23 333,00	-40 000,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ	-1 735 959,15	-1 852 387,37
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-9 278 580,29	-9 468 963,38
ARVONALENTUMISTAPPIOT LUOTOISTA JA MUISTA SITOUMUKSISTA	-1 757 877,33	-2 630 105,96
MUIDEN RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT	0,00	0,00
OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOKSESTA	-200 611,00	-113 866,26
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	28 345 685,62	6 269 723,94
TULOVEROT	-4 909 991,65	-754 453,79
Tilikauden verot	-2 262 907,19	-18 821,61
Aikaisempien tilikausien verot	0,00	45,50
Laskennallinen vero	-2 647 084,46	-735 677,68
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	23 435 693,97	5 515 270,15
VÄHEMMISTÖN OSUUS TILIKAUDEN VOITOSTA TAI TAPPIOSTA	0,00	0,00
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (-TAPPIO) VÄHEMMISTÖN OSUUDEN JÄLKEEN	23 435 693,97	5 515 270,15
MUUN KUIN VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	23 435 693,97	5 515 270,15

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

12 / 2014

12 / 2013

TASE		
VASTAAVAA		
KÄTEISET VARAT	3 246 691,42	3 576 950,89
KESKUSPANKKIRAHOITUKSEEN OIKEUTTAVAT SAAMISTODISTUKSET	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00
SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA	134 898 600,33	172 918 435,68
Vaadittaessa maksettavat	17 807 451,55	5 967 841,26
Muut	117 091 148,78	166 950 594,42
SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ	2 155 904 791,87	2 083 959 900,64
Vaadittaessa maksettavat	0,00	0,00
Muut	2 155 904 791,87	2 083 959 900,64
SAAMISTODISTUKSET	11 084 917,45	3 400 873,96
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muilta	11 084 917,45	3 400 873,96
OSAKKEET JA OSUUDET	248 752 586,02	118 628 992,80
OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ	0,00	0,00
OSAKKEET JA OSUUDET SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ	828 196,54	828 196,54
JOHDANNAISSOPIMUKSET	10 377 218,10	4 123 978,59
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	134 971,22	172 790,22
Konserniliikearvo	0,00	23 333,00
Muut pitkävaikutteiset menot	134 971,22	149 457,22
AINEELLISET HYÖDYKKEET	55 711 879,16	55 033 965,86
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	13 075 766,17	13 427 525,25
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet	40 150 294,09	39 018 452,69
Muut aineelliset hyödykkeet	2 485 818,90	2 587 987,92
OSAKE-, SIOJITUSOSUUSANTI- JA KANTARAHASTOANTISAAMISET	0,00	0,00
MUUT VARAT	1 722 601,11	1 845 012,03
SIIRTOSAAMISET JA MAKSETUT ENNAKOT	5 795 201,14	7 312 648,28
LASKENNALLISET VEROSAAMISET	317 775,39	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 628 775 429,75	2 451 801 745,49

Turun Seudun Op konserni (571004KONS)

12 / 2014

12 / 2013

VASTATTAVAA

VIERAS PÄÄOMA	2 409 762 786,99	2 292 291 014,98
VELAT LUOTTOLAITOKSILLE	613 259 361,73	430 222 031,82
Keskuspankeille	0,00	0,00
Luottolaitoksille	613 259 361,73	430 222 031,82
Vaadittaessa maksettavat	13 259 361,73	60 222 031,82
Muut	600 000 000,00	370 000 000,00
VELAT YLEISÖLLE JA JULKISYHTEISÖILLE	1 756 273 947,08	1 740 087 274,42
Talletukset	1 753 670 936,86	1 737 358 531,15
Vaadittaessa maksettavat	1 655 124 983,23	1 535 550 690,67
Muut	98 545 953,63	201 807 840,48
Muut velat	2 603 010,22	2 728 743,27
Vaadittaessa maksettavat	25,20	25,30
Muut	2 602 985,02	2 728 717,97
YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00
JOHDANNAISSOPIMUKSET JA MUUT KAUPANKÄYNTITARKOITUKSESSA PIDETTÄVÄT VELAT	5 657 366,76	3 179 750,02
MUUT VELAT	10 457 458,11	7 602 109,38
Muut velat	9 886 611,11	7 001 116,38
Pakolliset varaukset	570 847,00	600 993,00
SIIRTOVELAT JA SAADUT ENNAKOT	20 309 858,71	20 004 189,55
VELAT, JOILLA ON HUONOMPI ETUOIKEUS KUIN MUILLA VELOILLA	0,00	89 139 601,03
Pääomalainat	0,00	89 139 601,03
Muut	0,00	0,00
LASKENNALLISET VEROVELAT	3 804 794,60	2 056 058,76
KONSERNIRESERVI	0,00	0,00
OMA PÄÄOMA JA VÄHEMMISTÖN OSUUS	219 012 642,76	159 510 730,51
Osake- ja osuuspääoma	129 272 165,91	85 824 690,28
Osakepääoma	0,00	0,00
Jäsenosuudet	7 917 115,91	7 851 600,00
Lisäosuudet	20 665 050,00	77 973 090,28
Tuotto-osuudet	100 690 000,00	0,00
Sijoitusosuuspääoma/Kantarahasto/Lisäpääoma	0,00	0,00
Ylikurssirahasto	0,01	0,01
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut sidotut rahastot	3 835 482,37	8 699 978,36
Vararahasto	100 000,17	100 000,17
Käyvän arvon rahasto	3 735 482,20	8 599 978,19
Käypään arvoon arvostamisesta, saamistodistukset	3 692,17	-15 007,76
Käypään arvoon arvostamisesta muista	0,00	9 946 719,89
Rahavirran suojausrahasto	4 665 660,60	818 260,61
Laskennalliset verot /rahavirran suojaus	-933 132,14	-163 652,12
Laskennalliset verot käyvän arvon rahaston saamistodistuksista	-738,43	3 001,55
Laskennalliset verot käyvän arvon rahaston muista	0,00	-1 989 343,98
Yhtiöjärjestyksen / sääntöjen mukaiset rahastot	0,00	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Vapaat rahastot	55 577,87	0,00
Muut rahastot	0,00	0,00
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	62 413 722,63	59 470 791,71
Tilikauden voitto tai tappio	23 435 693,97	5 515 270,15
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 628 775 429,75	2 451 801 745,49
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET		
ASIAKKAAN PUOLESTA KOLMANNEN HYVÄKSI ANNETUT SITOUKUKSET	34 282 872,61	30 629 490,36
Takaukset ja pantit	34 282 872,61	30 629 490,36
ASIAKKAAN HYVÄKSI ANNETUT PERUUTTAMATTOMAT SITOUKUKSET	133 971 015,46	175 957 026,65
Muut	133 971 015,46	175 957 026,65
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET YHTEENSÄ	168 253 888,07	206 586 517,01

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2014	1.1. - 31.12.2013
Korkotuotot	40 739 964,89	38 712 452,76
Korkokulut	12 710 180,95	15 360 222,53
KORKOKATE	28 029 783,94	23 352 230,23
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	6 337 365,94	6 120 287,10
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		700 000,00
Muista yrityksistä	6 337 365,94	5 420 287,10
Palkkiotuotot	22 977 754,42	20 006 392,85
Palkkiokulut	2 517 918,87	2 513 482,78
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	259 955,58	401 253,70
Arvopaperikaupan nettotuotot	250 955,36	395 364,63
Valuuttatoiminnan nettotuotot	9 000,22	5 889,07
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	11 999 071,60	1 016 766,76
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	-349 918,18	-431 348,68
Liiketoiminnan muut tuotot	1 974 997,84	1 961 068,06
Hallintokulut	28 874 684,36	30 390 443,32
Henkilöstökulut	17 905 658,70	19 483 610,18
Palkat ja palkkiot	14 922 241,89	16 235 458,07
Henkilösivukulut	2 983 416,81	3 248 152,11
Eläkekulut	2 316 166,39	2 427 176,41
Muut henkilösivukulut	667 250,42	820 975,70
Muut hallintokulut	10 969 025,66	10 906 833,14
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	1 734 716,08	1 865 380,59
Liiketoiminnan muut kulut	7 384 493,40	8 031 052,17
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista	1 757 877,33	2 630 105,96
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	28 959 321,10	6 996 185,20
Tilinpäätössiirrot	12 899 294,00	1 782 983,00
Tuloverot	2 330 132,85	574 411,90
Tilikauden verot	2 262 907,19	0,00
Aikaisempien tilikausien verot		-45,50
Laskennallinen vero	67 225,66	574 457,40
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	13 729 894,25	4 638 790,30
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	13 729 894,25	4 638 790,30

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA		
Käteiset varat	3 246 317,64	3 576 556,24
Saamiset luottolaitoksilta	134 898 600,33	172 918 435,68
Vaadittaessa maksettavat	17 807 451,55	5 967 841,26
Muut	117 091 148,78	166 950 594,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 156 269 234,02	2 083 959 900,64
Muut	2 156 269 234,02	2 083 959 900,64
Saamistodistukset	11 084 917,45	3 400 873,96
Muilta	11 084 917,45	3 400 873,96
Osakkeet ja osuudet	248 735 579,08	118 614 159,24
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	29 182,00	0,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	1 496 995,87	1 174 995,87
Johdannaissopimukset	10 377 218,10	4 123 978,59
Aineettomat hyödykkeet	117 475,00	163 349,00
Aineelliset hyödykkeet	56 078 060,19	55 289 758,54
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	13 523 007,53	13 745 805,28
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	40 150 294,09	39 018 452,69
Muut aineelliset hyödykkeet	2 404 758,57	2 525 500,57
Muut varat	1 722 601,11	2 045 012,03
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	5 463 001,98	7 073 702,70
Laskennalliset verosaamiset	317 775,39	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 629 836 958,16	2 452 340 722,49
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	613 259 361,73	430 222 031,82
Luottolaitoksille	613 259 361,73	430 222 031,82
Vaadittaessa maksettavat	13 259 361,73	60 222 031,82
Muut	600 000 000,00	370 000 000,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 756 897 873,74	1 740 762 161,59
Talletukset	1 754 294 863,52	1 738 033 418,32
Vaadittaessa maksettavat	1 655 748 909,89	1 536 225 577,84
Muut	98 545 953,63	201 807 840,48
Muut velat	2 603 010,22	2 728 743,27
Vaadittaessa maksettavat	25,20	25,30
Muut	2 602 985,02	2 728 717,97
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	5 657 366,76	3 179 750,02
Muut velat	10 457 458,11	7 602 109,38
Muut velat	9 886 611,11	7 001 116,38
Pakolliset varaukset	570 847,00	600 993,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	19 439 896,29	19 440 747,30
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	89 139 601,03
Pääomalainat	0,00	89 139 601,03
Laskennalliset verovelat	0,00	831 122,96
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 405 711 956,63	2 291 177 524,10
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	19 023 972,99	6 124 678,99
Poistoero	2 123 972,99	1 974 678,99
Vapaaehtoiset varaukset	16 900 000,00	4 150 000,00
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	129 272 165,91	85 824 690,28
Jäsenosuudet	7 917 115,91	7 851 600,00
Lisäosuudet	20 665 050,00	77 973 090,28
Tuotto-osuudet	100 690 000,00	0,00
Muut sidotut rahastot	3 835 482,37	8 699 978,36
Vararahasto	100 000,17	100 000,17
Käyvän arvon rahasto	3 735 482,20	8 599 978,19
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	58 263 486,01	55 875 060,46
Tilikauden voitto (tappio)	13 729 894,25	4 638 790,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	205 101 028,54	155 038 519,40
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 629 836 958,16	2 452 340 722,49
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	34 282 872,61	30 629 490,36
Takaukset ja pantit	34 282 872,61	30 629 490,36
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	133 971 015,46	175 957 026,65
Muut	133 971 015,46	175 957 026,65
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET YHTEENSÄ	168 253 888,07	206 586 517,01

Yhtiö	2014	2013
ACT - 12 - 2014 - Turun Seudun Op konserni (571004KONS)		
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Kauden voitto	23 435 693,97	5 715 270,15
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	-3 731 405,46	5 006 502,55
LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)	-158 196 134,02	-85 114 646,00
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	49 859 445,64	-1 256 920,36
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-74 134 252,25	-92 273 873,80
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	-7 085 181,08	4 454 754,15
Osakkeet ja osuudet	-128 089 818,63	5 754 264,00
Johdannaissopimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	227 987,26	-781 575,33
Muut varat	1 025 685,04	-1 011 294,66
LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)	194 545 694,44	85 777 927,24
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	183 037 329,91	16 498 237,36
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 150 090,45	67 997 652,26
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	-415 089,39
Muut velat	-4 641 725,92	1 697 127,01
Maksetut tuloverot	-541 050,37	348 678,47
Saadut osingot	6 337 365,94	5 620 287,10
A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	56 053 848,93	11 385 053,94
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	0,00	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	2 522,82
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3 236 178,56	-4 514 523,50
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	43 810,33	3 038 232,00
B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-3 192 368,23	-1 473 768,68
RAHOITUKSEN RAHAVIRRA		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-89 139 601,03	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	55 543 495,91	742 700,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-5 561 290,00	-8 071 560,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-2 250 364,75	-2 640 838,46
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	-369 225,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	55 577,87	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00
C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ	-41 352 182,00	-10 338 923,46
D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN	52,12	0,00
RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)	11 509 350,82	-427 638,20
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA	9 544 792,15	9 972 430,35
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	21 054 142,97	9 544 792,15
RAHAVAROJEN MUUTOS	11 509 350,82	-427 638,20
Saadut korot	40 955 089,43	39 196 278,98
Maksetut korot	14 286 722,58	17 128 169,79

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	-135 992,16	-500 967,48
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	0,00	0,00
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	-12 250 185,92	-1 041 149,41
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	2 187 059,05	2 442 546,03
Saamisten arvonalentumiset	1 933 278,29	2 864 577,53
Muut	4 553 177,61	1 121 266,76
	-3 712 663,13	4 886 273,43
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	-18 742,33	-355 055,31
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	106 059,43
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	369 225,00
	-18 742,33	120 229,12
Oikaisut yhteensä	-3 731 405,46	5 006 502,55
Rahavarat		
Käteiset varat	3 246 691,42	3 576 950,89
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	17 807 451,55	5 967 841,26
Rahavarat yhteensä	21 054 142,97	9 544 792,15

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

RAHOITUSLASKELMA

2014

2013

LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA

Kauden voitto	13 729 894,25	4 638 790,30
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	6 484 186,94	6 530 967,95

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)

-157 988 193,76   **-85 183 501,11**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		
Saamiset luottolaitoksilta	49 859 445,64	-1 256 920,36
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-74 134 252,25	-92 273 873,80
Leasingkohteet		
Saamistodistukset	-7 085 181,08	4 454 754,15
Osakkeet ja osuudet	-128 105 371,87	5 754 264,00
Johdannaissopimukset		
Sijoituskiinteistöt	158 227,18	-797 636,06
Muut varat	1 318 938,62	-1 064 089,04

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)

194 188 213,76   **85 398 666,89**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	183 037 329,91	16 498 237,36
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	16 099 129,94	67 477 848,76
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat		-415 089,39
Muut velat	-4 948 246,09	1 837 670,16
Maksetut tuloverot	-541 050,37	367 500,08
Saadut osingot	6 337 365,94	6 120 287,10

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ

56 414 101,19   **11 384 924,03**

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset		
Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	-331 282,00	
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit		2 522,82
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3 209 550,08	-4 514 713,14
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	43 810,33	3 038 232,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ

-3 497 021,75   **-1 473 958,32**

RAHOITUKSEN RAHAVIRRA

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset		
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-89 139 601,03	
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	55 543 495,91	742 700,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-5 561 290,00	-8 071 560,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-2 250 364,75	-2 640 838,46
Maksetut bonukset omistajajäsenille		-369 225,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset		
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset		

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ

-41 407 759,87   **-10 338 923,46**

D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIIN

52,12   **-39,59**

RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)

11 509 371,69   **-427 997,34**

RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA

9 544 397,50   **9 972 394,84**

RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA

21 053 769,19   **9 544 397,50**

RAHAVAROJEN MUUTOS

11 509 371,69   **-427 997,34**

Saadut korot	40 528 019,00	39 196 405,10
Maksetut korot	14 285 666,47	17 130 990,25

Kauden voittoon tehdyt oikaisut Erät joihin ei liity maksutapahtumaa

Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	-135 992,16	-500 967,48
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	-52,12	39,59
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	-12 250 185,92	-1 041 149,41
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	15 183 121,25	4 252 306,37
Saamisten arvonalentumiset	1 933 278,29	2 864 577,53
Muut	1 772 759,93	846 180,23
	6 502 929,27	6 420 986,83

Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa

Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	-18 742,33	-365 303,31
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus		106 059,43
Maksetut bonukset omistajajäsenille		369 225,00
	-18 742,33	109 981,12

Oikaisut yhteensä**6 484 186,94**   6 530 967,95**Rahavarat**

Käteiset varat	3 246 317,64	3 576 556,24
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	17 807 451,55	5 967 841,26
Rahavarat yhteensä	21 053 769,19	9 544 397,50

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 LASKENTATEKNINEN EMOYHTIÖ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmä ei muodosta kirjanpitoaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle ei voida määrittellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta. Ryhmän oman pääoman muodostavat osuuspankkien omat pääomat ja vuonna 2013 lisäksi Pohjola Pankki Oyj:n omasta pääomasta se osa, joka oli muiden kuin yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen omistuksessa. OP Osuuskunta toteutti helmikuussa 2014 julkistamansa ostotarjouksen kaikista Pohjola Pankki Oyj:n osakkeista ja OP Osuuskunta merkittiin 7.10.2014 ainoana omistajana Pohjolan osakasluetteloon. Edellä mainitun periaatteen mukaan OP Ryhmälle on muodostettu ns. laskentatekninen emoyhtiö.

Laskentateknisen emoyhtiön keskinäinen omistus, sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat, sisäinen voitonjako ja sisäiset katteet eliminoidaan. Osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuismaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta. OP Ryhmän osakepääoma muodostui vuonna 2013 OP Ryhmän ulkopuolisten osakkaiden sijoituksista Pohjola Pankki Oyj:n osakepääomaan.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankilla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaatteissa lueteltuja eriä.

1.4 YHDISTELYPERIAATTEET

1.4.1 Konsernitilinpäätöksen laajuus

Osuuspankin konsernin muodostaa emo-osuuspankki ja sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Tytäryritysten tilinpäätökset yhdistellään hankintamenetelmällä. Osakkuusyritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Huomattava vaikutusvalta

toteutuu, kun konserni omistaa 20 – 50 prosenttia yrityksen äänivallasta, tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, muttei määräysvaltaa.

Merkitykseltään vähäiset tytär- ja osakkuusyrietykset jätetään yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen. Tällaisia ovat tytär- ja osakkuusyrietykset, joiden taseen loppusumma on vähemmän kuin yksi prosentti emoyrityksen taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa. Jos konsernin tällaisen tytär- tai osakkuusyrietyksen taseen loppusumma laskettuna yhteen muiden sellaisten konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyrietysten taseiden loppusummien kanssa on vähintään viisi prosenttia konsernitaseen loppusummasta, yhdistellään se konsernitilinpäätökseen.

Tilikauden aikana hankitut tytär- ja osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytär- ja osakkuusyrietykset yhdistellään myyntihetkeen asti.

1.4.2 Konsolidointi

Tytäryritysten hankintamenot eliminoidaan hankintahetken taseen mukaisia omia pääomia vastaan. Tytäryritysten hankintahetken omaan pääomaan luetaan myös laskennallisella verovelalla vähennetty kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset niissä tytäryrityksissä, jotka on hankittu vuonna 1998 tai sen jälkeen. Hankintahetken oman pääoman määrän ylittävä tai allittava osuus hankintamenosta esitetään taseessa konserniliikearvona tai konsernireservinä siltä osin kuin niitä ei ole kohdistettu omaisuus- tai velkaerien lisäykseksi tai vähennykseksi. Konserniliikearvo poistetaan pääsääntöisesti viiden vuoden kuluessa suunnitelman mukaan.

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäiset katteet, sisäinen voitonjako sekä keskinäiset saamiset ja velat. Vähemmistön osuus erotetaan tuloksesta ja omasta pääomasta ja esitetään omana eränään tuloslaskelmassa ja taseessa omassa pääomassa. Vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä.

Osakkuusyrietyksistä konsernituloslaskelmaan sisällytetään konsernin omistusosuutta vastaava osuus näiden yritysten tilikauden voitosta tai tappiosta ja esitetään tuloslaskelmassa omana eränään rivillä Osuus osakkuusyrietysten tuloksesta. Tuloksessa huomioidaan myös osakkuusyrietysten poistoeron ja vapaaehtoisten varauksen muutos laskennallisella verovelalla vähennettynä. Konsernitaseessa osakkuusyrietysten hankintamenoon ja konsernin edellisen tilikauden tulokseen ja tilikauden tulokseen lisätään tai vähennetään konsernin osuus hankinnan jälkeisistä muutoksista nettovarallisuudesta.

Konserniin kuuluva kiinteistöyhtiö voi jättää erillistilinpäätöksessään tekemättä suunnitelman mukaiset poistot. Konsernitilinpäätöksessä poistot oikaistaan suunnitelman mukaisiksi.

1.5 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.5.1 Käyvän arvon määräytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolelta ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten metodiikkojen kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.5.2 Luokittelu ja kirjaaminen

Rahoitusinstrumentit luokitellaan neljään ryhmään: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja –velat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset, lainat ja muut saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu riippuu siitä, mihin tarkoitukseen kyseiset rahoitusvarat ja -velat on hankittu. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja –velat voivat jakaantua kahteen alaryhmään, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat sekä alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja –velat.

Rahoitusvarojen kirjaamisperusteena käytetään kaupantekopäivää. Rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin on lakannut.

Saamisen hankintamenoksi kirjataan käypä arvo, joka pääsääntöisesti on se määrä, joka siitä on hankintahetkellä maksettu. Hankintameno sisällytetään transaktiomenot, jotka kohdistuvat lainoihin ja muihin saamisiin, eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin ja myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen transaktiomenot kirjataan kuluksi hankintahetkellä.

1.5.2.1 Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat ja -velat

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviin varoihin luokitellaan saamistodistukset sekä osakkeet ja osuudet, jotka on hankittu tarkoituksena hyötyä lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävänä käsitellään myös kaikki johdannaissopimukset, paitsi tehokkaaseen suojaussuhteeseen määritetyt johdannaiset ja takaussopimusjohdannaiset.

1.5.2.2 Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja -velat

Tilinpäätökseen voidaan tietyin edellytyksin merkitä käypään arvoon myös muita tietyt ehdot täyttäviä rahoitusvaroja ja –velkoja, jos päätös näiden erien pysyvistä käypään arvoon merkitsemisestä tehdään tällaista erää ensimmäistä kertaa kirjanpitoon merkitäessä. Osuuspankissa tähän erään voidaan merkitä vain sellainen rahoitusvaroihin kuuluva instrumentti, johon liittyy yksi tai useampi sellainen kytketty johdannainen, joka kirjanpidossa muutoin pitäisi esittää erillään tästä instrumentista ja arvostaa käypään arvoon.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja –velat arvostetaan käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset sekä myyntitulokset kirjataan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan nettotuotot. Osuuspankilla ei ole tähän erään luokiteltuja rahoitusvelkoja.

1.5.2.3 Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ovat rahoitusvaroja, joihin liittävät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka on hankittu aikomuksella ja kyvyllä pitää eräpäivään saakka. Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset kirjataan alun perin käypään arvoon, johon lisätään transaktiomenot. Myöhemmin ne arvostetaan kirjanpidossa jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron

menetelmällä. Joukkovelkakirjalainojen nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan korkotuotoksi sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle. Vastaerä kirjataan arvopaperin kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Eräpäivään asti pidettävien sijoitusten arvonalentumista tarkastellaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin lainojen ja saamisten arvonalentumista. Saamistodistuksen arvonalentumisena kirjataan sen kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

Mikäli on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että eräpäivään pidettäviin rahoitusvaroihin kuuluvan joukkovelkakirjan arvo on alentunut, kirjataan arvonalentumistappio tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.5.2.4 Lainat ja muut saamiset

Lainoiksi ja muiksi saamisiksi luokitellaan rahoitusvarat, jotka ovat osuuspankin myöntämiä luottoja ja niihin rinnastettavia rahoitussopimuksia sekä noteeraamattomia saamistodistuksia.

Lainat ja muut saamiset arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä. Jos lainan tai saamisen arvo on tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta alhaisempi kuin jaksotettu hankintameno, arvostetaan se arvonalentumistappiolla vähennettyyn jaksotettuun hankintameno.

Lainoista ja muista saamisista kirjataan saamiskohtaisia ja saamisryhmäkohtaisia arvonalentumisia. Arvonalentuminen kirjataan silloin, kun on saatu objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti.

Saamisen arvo on alentunut, jos sen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvo – vakuus huomioon otettuna – ovat pienemmät kuin luoton pääoman ja maksamattomien korkojen yhteenlaskettu kirjanpitoarvo. Tulevat rahavirrat diskontataan lainan alkuperäisellä efektiivisellä korolla. Jos laina on vaihtuvakorkoinen, diskonttauskorkona käytetään tarkasteluhetken sopimuksen mukaista korkoa. Tulosvaikutteisesti kirjattavan arvonalentumistappion suuruus on lainan kirjanpitoarvon ja sitä alhaisemman vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotus.

Arvon alentumisen arviointiprosessi on kaksivaiheinen. Arvonalentumista arvioidaan saamiskohtaisesti yksittäin merkittävistä lainoista ja saamisista. Jos lainoja ja muita saamisista ei tarkastella saamiskohtaisesti, ne tulevat saamisryhmäkohtaisen arvonalennuslaskennan piiriin. Ryhmäkohtaisena arvonalentumisena kirjataan syntyneet mutta ei vielä raportoidut tappiot, joita ei vielä voida kohdistaa tietyille asiakaslainalle. Ryhmäkohtainen arvonalentuminen perustuu taloudellisen pääomavaateen laskennassa käytettävään tilastolliseen malliin. Mallissa saamiset ryhmitellään luottoriskiominaisuuksiltaan samankaltaisiin ryhmiin rating-luokittain. Ryhmäkohtaisen arvonalentuminen lasketaan rating-luokittain odotetun tappion perusteella, jonka lisäksi laskennassa huomioidaan vakuuksien diskontatut nykyarvot sekä aikaisempi keskimääräinen tappiokehitys.

Jos luoton maksusuunnitelmaa muutetaan, muutoksen syy ja vakavuusaste luokitellaan sisäisellä asteikolla. Osa maksusuunnitelmien muutoksista tehdään asiakassuhteiden hoidon perusteella eivätkä ne johdu asiakkaan maksukyvyyn heikkenemisestä. Nämä muutokset eivät vaikuta arvonalentumisen kirjaamiseen. Joissakin tapauksissa asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä johtuen annetaan myönnytys lainaehtoihin esim. lyhennysvapaa rajoitetuksi ajaksi tai muu luoton uudelleenjärjestely, jolla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja rajoittamaan vastuiden luottoriskiä. Maksusuunnitelman muutokset, jotka johtuvat asiakkaan heikentyneestä maksukyvyistä vaikuttavat yhdessä muiden kriteerien kanssa asiakkaan luottoluokitusta heikentävästi ja siten lisäävät ryhmäkohtaisen arvonalennuksen määrää. Korkeimman vakavuusasteen maksusuunnitelman muutoksella on vaikutus myös luoton ohjautumiseen saamiskohtaisen arvonalentumistestauksen piiriin. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Arvonalentumiset kirjataan luottojen tase-erän vähennykseksi ja tuloslaskelmassa erään Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista. Arvonalentumisen johdosta saatu vakuutuskorvaus kirjataan arvonalentumistappioiden oikaisuksi. Arvonalentumisen kirjaamisen jälkeen koron tulouttamista jatketaan arvonalennetulle määrälle.

Laina poistetaan taseesta, kun kaikki perintätoimet on suoritettu loppuun, tai taseesta poiskirjaamisesta on tehty muutoin erillinen päätös. Taseesta poiskirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan saamisten arvonalentumisten oikaisuiksi.

Mikäli on saatu objektiivista näyttöä arvon alentumisen testauksessa aiemmin mukana olleen asiakkaan maksukyvyyn palautumisesta, arvon alentumisen määrä arvioidaan uudelleen ja maksukyvyyn parantumisesta aiheutuneet muutokset kirjataan tuloslaskelmaan.

Järjestämättömällä saamisella tarkoitetaan saamista, jonka korko, pääoma tai sen osa on ollut erääntyneenä ja maksamattomana 90 päivää. Annettuun takaukseen perustuva saaminen merkitään järjestämättömäksi, kun takaukseen perustuva maksu suoritetaan.

1.5.2.5 Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävässä olevat rahoitusvarat ovat rahoitusvaroja, joita ei sisällytetä edellä mainittuihin rahoitusvarojen ryhmiin. Myytävissä olevat rahoitusvarat muodostuvat pääasiassa saamistodistuksista, pitkäaikaisista osakesijoituksista ja muista toiminnalle välttämättömistä osakkeista ja osuuksista. Myytävissä olevat rahoitusvarat kirjataan ostopäivällä taseeseen hankintamenoon, joka on niistä maksetun vastikkeen käypä arvo lisättyä hankintaan suoraan kohdistettavilla transaktiomenoilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan taseessa käypään arvoon. Silloin kun käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet sekä muut noteeraamattomat osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintamenoon. Käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman Käyvän arvon rahastoon, josta ne kirjataan tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot, kun omaisuuserä myydään, saamistodistus erääntyy tai sen arvon on todettu alentuneen. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös näiden rahoitusvarojen myyntitulokset.

Myytävässä olevien rahoitusvarojen kohdalla objektiiviseksi näytöksi katsotaan saamistodistusten osalta esimerkiksi liikkeeseenlaskijan luottoriskiluokituksen huomattava negatiivinen muutos tai oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta sen käyvän arvon merkittävä tai pitkäaikainen aleneminen alle sen hankintameno. Arvon alentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Jos myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen rahoitusvarojen käypä arvo myöhemmin nousee ja nousun voidaan objektiivisesti todeta liittyvän arvon alentumistappiokirjauksen jälkeiseen tapahtumaan, arvon alentumistappio peruutetaan ja kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5.2.6 Muut rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat luokkaan sisällytetään muut kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvelat. Velka merkitään taseeseen arvoon, joka siitä on hankintapäivällä saatu. Velan nimellisarvon ja hankintahinnan välinen erotus jaksotetaan korkokuluksi efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen jäljellä olevalle juoksuajalle. Vastaeä kirjataan velan kirjanpitoarvon lisäykseksi tai vähennykseksi.

1.5.3 Pitkäaikaissäästämissopimukset

Pitkäaikaissäästämislain (PS-lain) mukaisella sidotulla ja verotuetulla eläkesäästämissopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka ehtojen mukaan säästövarat ovat nostettavissa vasta, kun säästövaroihin oikeutettu saavuttaa määrätyn iän tai kun muu ehdoissa mainittu säästövaroihin oikeutetun elämäntilanteeseen liittyvä erityinen nostoperuste täyttyy. Säästämisilille talletetut rahat palveluntarjoajan on sijoitettava säästämissopimuksessa tarkemmin määrättyllä tavalla pitkäaikaissäästämisestä annetussa laissa määriteltäviin kohteisiin siltä osin kuin niitä ei ole sovittu jätettäväksi säästämisilille.

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämisilille. Jos säästövarat jätetään säästämisilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämisililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämisilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämisilillä veloittaen.

1.5.4 Arvopapereiden osto- ja myyntisopimukset

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinmyyntiehdoin ostettujen arvopapereiden ostohinta merkitään taseeseen saamiseksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Ostohinnan ja takaisinmyyntihinnan erotus jaksotetaan korkotuotoksi sopimuksen voimassaoloajalle.

Molempia osapuolia velvoittavin takaisinostoehdoin myytyjen arvopapereiden myyntihinta kirjataan rahoitusvelaksi vastapuolen mukaan määräytyvään tase-erään. Myyntihinnan ja takaisinostohinnan erotus jaksotetaan korkokuluksi sopimuksen voimassaoloajalle. Takaisinostovelvollisuuksin mydyt arvopaperit sisällytetään alkuperäiseen tase-erään luovutuksesta huolimatta.

1.5.5 Johdannaissopimukset

Osuuspankki tekee johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Sopimusvastapuolena on aina Pohjola Pankki Oyj. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suojaa.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvomuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamiisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.5.6 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvomuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

Enimmäis- ja vähimmäiskorkoehdoisten yritysluottojen korkoriski suojataan luottokohtaisesti ostamalla sovitulle korkoputkiehdolle vastakkaismerkkinen johdannaispari. Kytkeytyt ja niitä kattavat korkokatto- ja lattiajohdannaiset arvostetaan käypään arvoon. Arvostustulos kirjataan korkoihin.

1.5.7 Suojauslaskenta

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, myytävissä olevien arvostusryhmään kuuluva saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina Pohjola Pankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.5.7.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen. Suojaavan johdannaissuunnitelman ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin.

1.5.7.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin.

Koronvaihtosopimus on sopimus, jossa sopimusosapuolet sitoutuvat määräajaksi maksamaan toisilleen sopimuksen euomääräiseen laskennalliseen pääomaan perustuvaa korkoa. Koronvaihtosopimuksen laskennallinen pääoma on koronvaihtosopimuksen kohde-etuuden nimellisarvo. Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa riippuen siitä onko kyseessä laskennallinen pääomasaatava vai pääomavelka. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisten käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

Suojauslaskenta lopetetaan ennenaikaisesti vain jos suojattavaa lainakantaa ei enää ole.

1.6 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankillla on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.7 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssija. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.8 OSAKKEET JA OSUUDEET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyhtiöihin sekä samaan konserniin kuuluviin yrityksiin merkitään hankintamenuon, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintamenuon, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintamenuon. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.9 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kirjanpitolain 5 luvun 5 a §:n mukaiset aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintamenuo aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintamenuon. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintamenuo, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.10.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen

hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusrakennusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomituksen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Kiinteistökohtaisena vähimmäistuottovaatimuksena tasearvoa määritettäessä käytetään 5,5 prosenttia. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvon määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.10.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määritettäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonkorotusrahastoon. Arvonkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perusrakennusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

Konsernitilinpäätöksessä vähemmistön osuus tytäryhtiön kiinteistöistä esitetään muissa kiinteistöissä ja niihin kohdistuvat tuotot esitetään tuloslaskelman erässä Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut erässä Liiketoiminnan muut kulut.

1.10.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenua olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.10.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.10.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.10.4 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.11 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.12 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.13 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Osuuspankin tilinpäätöksessä omaan pääomaan luetaan lisäksi lisäosuuspääoma, josta osuuspankilla ei ole ehdotonta oikeutta kieltäytyä palauttamasta jäsenille. Irtisanottu lisäosuuspääoma luokitellaan tilinpäätöksessä velaksi. Vuonna 2013 irtisanottu lisäosuuspääoma luettiin osuuspankin omaan pääomaan tällöin voimassa olleen lainsäädännön mukaisesti.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava asiakasomistajuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille samansuuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.14 PÄÄOMALAINAT

Pääomalaina merkitään omaksi eräkseen taseen erään Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla. Vakavaraisuuslaskelmassa pääomalainat luetaan ensisijaisiin omiin varoihin. Pääomalainalle saadaan maksaa korkoa voitonjakokelpoisten varojen puitteissa.

1.15 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Konserniyritysten erillistilinpäätöksissä taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Vapaaehtoiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä vapaaehtoisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan. Vapaaehtoisten varausten määrä ja niiden muutos eivät kuvaa osuuspankin ennakoituja riskejä.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Konsernituloslaskelmassa niiden muutos merkitään jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

1.16 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.16.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva hoidetaan OP- Eläkekassassa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

1.16.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.16.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Osuuspankin lyhyen aikavälin palkitsemisohjelmassa ansaintajakso on kalenterivuosi ja palkkio maksetaan lähtökohtaisesti rahana. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä kattaa koko osuuspankin henkilöstön.

Pitkän aikavälin johdon palkkiojärjestelmän piiriin kuuluvat osuuspankeissa toimivat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päättää järjestelmän OPn ryhmätasoiset ansaintamittarit ja niille asetettavat tavoitteet kullekin ansaintajaksolle erikseen.

Pitkän aikavälin järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Palkkion määrä riippuu tavoitteiden saavuttamisesta ansaintajakson päättyttyä. Ensimmäisen ansaintajakson 2011 – 2013 palkkio maksetaan lykkäysajan jälkeen kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2015 – 2017. OP Osuuskunnan tekemän Pohjolan osakkeiden ostotarjouksen johdosta koko tavoitepalkkio maksetaan rahana palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaisesti.

Palkitsemisjärjestelmän ansaintajakson 2014 – 2016 perusteella mahdollisesti maksettava palkkio maksetaan OPn vuonna 2017 liikkeeseen laskemina debentureina. Ansaittu euromääräinen palkkio muunnetaan debentuurien kappalemääräksi järjestelmän toteuman selvittyä. Palkkiosta vähennetään rahana maksettava osuus, jolla katetaan palkkiosta aiheutuvia veroja ja veroluonteisia maksuja. Palkkio maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä vuosina 2018 – 2020.

Palkkion arvoa jaksotetaan ansainta- ja sitouttamisjakson kuluessa. Palkkio kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot ja vastaerä siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.17 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyin verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

Tuloverojen jakautuminen varsinaisesta ja muusta toiminnasta johtuviin veroihin esitetään liitetiedoissa.

Konsernin tuloslaskelmaan merkittävä laskennallisen veron muutos muodostuu tilinpäätössiirtoihin, yhdistelytoimenpiteisiin ja konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvista eristä.

1.18 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.19 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuusitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimiitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.20 PANKKIVERO

Osuuspankkeja koskee Laki väliaikaisesta pankkiverosta, jonka mukaan se maksaa vuosittain pankkiveroa 0,125 % riskipainotetuista eristä. Vero koskee suomalaista talletuspankkia, joka harjoittaa talletuspankkitoimintaa verovuoden alkaessa. Osuuspankit jaksottavat pankkiveron tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin kuluihin kalenterivuoden aikana.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot
- 8 Suojauslaskennan nettotulos
- 9 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 10 Liiketoiminnan muut tuotot
- 11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 12 Liiketoiminnan muut kulut
- 13 Arvonalentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista
- 14 Tuloverot
- 15 Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut

Tasetta koskevat liitetiedot

- 16 Saamiset luottolaitoksilta
- 17 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 18 Leasingkohteet
- 19 Saamistodistukset
- 20 Osakkeet ja osuudet
- 21 Johdannaissopimukset
- 22 Aineettomat hyödykkeet
- 23 Aineelliset hyödykkeet
- 24 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 25 Muut varat
- 26 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 27 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 28 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 29 Muut velat
- 30 Pakolliset varaukset
- 31 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 32 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 33 Oma pääoma
- 34 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 35 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2014
- 36a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2014
- 36b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2014

Muut liitetiedot

- 37 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2014
- 38 Eläkevastuut
- 39 Leasingvuokra- ja muut vuokravastuut
- 40 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 41 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 42 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 43 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2014
- 44 Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta
- 45 Notariaattitoiminta
- 46 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2014
- 47 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Saamisista luottolaitoksilta	2 748 859,39	3 040 080,18	2 748 859,39	3 040 080,18
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	37 795 640,27	36 765 185,01	37 795 682,31	36 765 311,13
Saamistodistuksista	600 031,52	252 799,42	600 031,52	252 799,42
Johdannaissopimuksista	-407 679,16	-1 348 704,85	-407 679,16	-1 348 704,85
josta rahavirran suojaus	985 239,73	550 759,44	985 239,73	550 759,45
Muut korkotuotot	3 124,56	2 966,88	3 070,83	2 966,88
Yhteensä	40 739 976,58	38 712 326,64	40 739 964,89	38 712 452,76
josta arvonalentuneista saamisista kirjatut korkotuotot	34 622,74	60 422,87	34 622,74	60 422,87

2. Korkokulut

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Veloista luottolaitoksille	3 073 285,08	2 727 320,26	3 073 285,08	2 727 320,26
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	8 241 018,70	10 968 350,82	8 241 018,70	10 971 225,22
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	0,00	0,00	0,00	0,00
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 395 613,74	1 661 489,83	1 395 613,74	1 661 489,83
Muut korkokulut	1 319,54	241,16	263,43	187,22
Yhteensä	12 711 237,06	15 357 402,07	12 710 180,95	15 360 222,53

Konserniyrityksiltä ja osakkuusyrityksiltä saadut korkotuotot ja niille suoritettut korkokulut

	2014		2013	
	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä	Tytäryrityksiltä	Osakkuus-yrityksiltä
Korkotuotot	42,04	566 893,81	126,12	
Korkokulut	53,73	4,55	2 874,40	

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

	Pankki	
	2014	2013
Vuokratuotot	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)	0,00	0,00
Palkkiotuotot	0,00	0,00
Muut tuotot	0,00	0,00
Muut kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Myytävisissä olevista	6 337 365,94	5 420 287,10	6 337 365,94	5 420 287,10
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä	0,00	0,00	0,00	700 000,00
Omistusyhteisy yrityksiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	6 337 365,94	5 420 287,10	6 337 365,94	6 120 287,10

5. Palkkiotulot ja -kulut

Palkkiotulot	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Luotonannosta	6 960 284,66	6 304 401,30	6 960 284,66	6 304 401,30
Talletuksista	309 143,15	324 054,06	309 143,15	324 054,06
Maksuliikenteestä	8 550 343,59	8 268 482,74	8 550 343,59	8 268 482,74
Rahastoista	1 882 075,74	2 214 554,63	1 882 075,74	2 214 554,63
Omaisuuksienhoidosta	2 641 394,54	1 771 451,15	2 641 394,54	1 771 451,15
Lainopillisista tehtävistä	861 469,76	700 746,74	861 469,76	700 746,74
Arvopaperinvälityksestä	408 265,43	462 821,16	408 265,43	462 821,16
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta	152 344,38	202 884,22	152 344,38	202 884,22
Vakuutusten välityksestä	4 863 911,71	4 582 861,22	4 863 911,71	4 582 861,22
Takauksista	374 071,26	436 914,25	374 071,26	436 914,25
Muut	-3 939 399,68	-5 179 712,38	-4 025 549,80	-5 262 778,62
Yhteensä	23 063 904,54	20 089 459,09	22 977 754,42	20 006 392,85

Palkkiokulut	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Maksetut toimitusmaksut	2 235 580,59	2 096 056,47	2 233 991,09	2 096 056,47
Muut	282 338,28	417 426,31	283 927,78	417 426,31
Yhteensä	2 517 918,87	2 513 482,78	2 517 918,87	2 513 482,78

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot				
Saamistodistuksista *	87 508,65	-125 441,50	87 508,65	-125 441,50
Osakkeista ja osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	87 508,65	-125 441,50	87 508,65	-125 441,50
Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat				
Saamistodistuksista *	135 992,16	500 967,48	135 992,16	500 967,48
Osakkeista ja osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	135 992,16	500 967,48	135 992,16	500 967,48
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	223 500,81	375 525,98	223 500,81	375 525,98
Johdannaisten nettotuotot	-20 085,84	-1 632,25	-20 085,85	-1 632,25
Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoön arvostettavista	47 540,40	21 470,90	47 540,40	21 470,90
Valuuttatoiminnan nettotuotot	9 000,21	5 889,07	9 000,22	5 889,07
Kaikki yhteensä	259 955,58	401 253,70	259 955,58	401 253,70

7. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Saamistodistuksista				
Myyntivoitot ja -tappiot	-250 406,48	24 948,50	-250 406,48	24 948,50
Arvon alentumistappiot ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	267 518,06	50 910,00	267 518,06	50 910,00
Yhteensä	17 111,58	75 858,50	17 111,58	75 858,50
Osakkeista ja osuuksista				
Myyntivoitot ja -tappiot	-707,84	-49 331,15	-707,84	-49 331,15
Arvon alentumistappiot	-116 535,89	0,00	-116 535,89	0,00
Käyvän arvon rahastosta tilikaudelle siirretty	12 099 203,75	990 239,41	12 099 203,75	990 239,41
Yhteensä	11 981 960,02	940 908,26	11 981 960,02	940 908,26
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	11 999 071,60	1 016 766,76	11 999 071,60	1 016 766,76

8. Suojauslaskennan nettotulos

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Suojausinstrumenttien nettotulos	-71 777,21	-20 637,67	-71 777,21	-20 637,67
Suojauskohteiden nettotulos	71 777,21	20 637,67	71 777,21	20 637,67
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

9. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Vuokra- ja osinkotuotot	1 626 857,84	1 428 649,55	1 626 857,84	1 428 649,55
Muut tuotot	471,79	26 414,72	471,79	26 414,72
Myyntivoitot	29 978,58	0,00	29 978,58	0,00
Vuokrakulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-209 251,00	-100 158,66	-330 595,27	-153 942,78
Myyntitappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-218 515,90	-450 000,00	-218 515,90	-450 000,00
Muut kulut	-1 579 459,49	-1 336 254,29	-1 458 115,22	-1 282 470,17
Yhteensä	-349 918,18	-431 348,68	-349 918,18	-431 348,68

10. Liiketoiminnan muut tuotot

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	1 432 561,85	1 127 431,30	1 646 086,25	1 331 950,40
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	355 055,31	0,00	355 055,31
Fuusiivoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	5 038 934,07	4 415 757,11	328 911,59	274 062,35
Yhteensä	6 471 495,92	5 898 243,72	1 974 997,84	1 961 068,06

11. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Suunnitelman mukaiset poistot	1 735 959,15	1 852 387,37	1 734 716,08	1 865 380,59
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	1 735 959,15	1 852 387,37	1 734 716,08	1 865 380,59

12. Liiketoiminnan muut kulut

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Vuokrakulut	702 843,49	830 828,17	702 843,49	830 828,17
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	1 854 484,69	2 026 465,25	1 854 484,69	2 026 465,25
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	106 059,43	0,00	106 059,43
Fuusiotappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	6 721 252,11	6 505 610,53	4 827 165,22	5 067 699,32
Yhteensä	9 278 580,29	9 468 963,38	7 384 493,40	8 031 052,17

13. Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

2014

Konserni

	Saamiskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista				
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 480 254,66	173 829,40	-1 948 036,13	1 706 047,93
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	27 081,89	24 747,51	0,00	51 829,40
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 507 336,55	198 576,91	-1 948 036,13	1 757 877,33
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot				
Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Konserniosakkeista ja -osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Omistusyhteisyritysosakkeista ja -osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot yhteensä	3 507 336,55	198 576,91	-1 948 036,13	1 757 877,33

Pankki

	Saamiskohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Ryhmäkohtaiset arvonalentumistappiot brutto	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
Arvon alentumistappiot luotoista ja muista sitoumuksista				
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	3 480 254,66	173 829,40	-1 948 036,13	1 706 047,93
Takauksista ja muista taseen ulkopuolisista eristä	27 081,89	24 747,51	0,00	51 829,40
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 507 336,55	198 576,91	-1 948 036,13	1 757 877,33
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot				
Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Konserniosakkeista ja -osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Omistusyhteisyritysosakkeista ja -osuuksista	0,00	0,00	0,00	0,00
Muista	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot yhteensä	3 507 336,55	198 576,91	-1 948 036,13	1 757 877,33

14. Tuloverot

Varsinaisesta toiminnasta ja muusta toiminnasta johtuvat tilikauden tuloverot

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	2 262 907,19	18 776,11	2 262 907,19	-45,50
Tuloverot muusta kuin varsinaisesta toiminnasta				
Tuloverot yhteensä	2 262 907,19	18 776,11	2 262 907,19	-45,50

Konsernituloslaskelmaan merkitty laskennallisen verovelan muutos muodostuu seuraavista eristä:

Tilinpäättösiirtoihin perustuvat	2 579 858,80
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin tuloslaskelmiin perustuvat	67 225,66
Yhteensä	2 647 084,46

15. Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00

	Konserni		Pankki	
	2014	2013	2014	2013
Muun kuin varsinaisen toiminnan kulut	0,00	0,00	0,00	0,00

16. Saamiset luottolaitoksilta

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Vaadittaessa maksettavat				
Talletukset	17 807 451,55	5 967 841,26	17 807 451,55	5 967 841,26
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	17 807 451,55	5 967 841,26	17 807 451,55	5 967 841,26
Muut kuin vaadittaessa maksettavat				
Keskuspankeilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Luottolaitoksilta				
Talletukset	117 091 148,78	166 950 594,42	117 091 148,78	166 950 594,42
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	117 091 148,78	166 950 594,42	117 091 148,78	166 950 594,42
Saamiset luottolaitoksilta yhteensä	134 898 600,33	172 918 435,68	134 898 600,33	172 918 435,68
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

17. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Luotonanto ja takaussaamiset sektoreittain				
Yritykset	840 371 168,16	769 955 524,76	840 735 610,31	769 955 524,76
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	35 905 334,71	30 000 000,00	35 905 334,71	30 000 000,00
Julkisyhteisöt	3 048 717,90	2 169 230,74	3 048 717,90	2 169 230,74
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	31 984 314,05	32 027 087,75	31 984 314,05	32 027 087,75
Kotitaloudet	1 246 624 081,95	1 251 517 393,78	1 246 624 081,95	1 251 517 393,78
Ulkomaat	44 750,49	165 662,09	44 750,49	165 662,09
Ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	-2 073 575,39	-1 874 998,48	-2 073 575,39	-1 874 998,48
Yhteensä	2 155 904 791,87	2 083 959 900,64	2 156 269 234,02	2 083 959 900,64
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	8 212 456,63	7 855 696,00	8 212 456,63	7 855 696,00

Tase-erään sisältyy luottoja 58 132,35 euroa, joille ei tulouteta korkoa.

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Luottojen ja takaussaamisten arvonalentumiset				
Arvonalentumiset tilikauden alussa	7 633 621,57	6 107 660,96	7 633 621,57	6 107 660,96
+ Tilikaudella kirjatut saamiskohtaiset arvonalentumiset	3 204 949,05	3 367 855,92	3 204 949,05	3 367 855,92
+/- Tilikaudella kirjatut ryhmäkohtaiset arvonalentumiset	198 576,91	-158 820,76	198 576,91	-158 820,76
- Tilikaudella peruutetut saamiskohtaiset arvonalentumiset	-1 837 057,45	-727 443,63	-1 837 057,45	-727 443,63
- Tilikaudella kirjatut tot.arvonalentumistappiot, joista on aikaisemmin tehty saamiskohtainen arvonalentuminen	-1 328 583,21	-955 630,92	-1 328 583,21	-955 630,92
Arvonalentumiset tilikauden lopussa	7 871 506,87	7 633 621,57	7 871 506,87	7 633 621,57

18. Leasingkohteet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

19. Saamistodistukset**Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset 31.12.2014****Konserni**

	Keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etuoikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	1 337 094,52	1 337 094,52	0,00
Myytävissä olevat	0,00	9 747 822,93	9 747 822,93	2 000 000,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	11 084 917,45	11 084 917,45	2 000 000,00

Pankki

	Keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavat	Muut saamis- todistukset	Yhteensä	Josta huonommalla etuoikeudella
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	1 337 094,52	1 337 094,52	0,00
Myytävissä olevat	0,00	9 747 822,93	9 747 822,93	2 000 000,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	11 084 917,45	11 084 917,45	2 000 000,00

Julkisesti noteeratut ja muut saamistodistukset 31.12.2014**Konserni**

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	1 082 041,82	255 052,70	1 337 094,52
Myytävissä olevat	2 000 000,00	7 747 822,93	9 747 822,93
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 082 041,82	8 002 875,63	11 084 917,45

Pankki

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	1 082 041,82	255 052,70	1 337 094,52
Myytävissä olevat	2 000 000,00	7 747 822,93	9 747 822,93
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 082 041,82	8 002 875,63	11 084 917,45

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2014

Konserni

	31.12.2014		31.12.2013	
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Myytavissä olevat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	3 082 041,82	8 002 875,63	11 084 917,45	3 400 873,96
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	1 082 041,82	255 052,70	1 337 094,52	1 400 873,96
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	692 523,64	12 529,00	705 052,64	422 937,43
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	36 626,75	0,00	36 626,75	99 494,12
Muut joukkovelkakirjat	352 891,43	242 523,70	595 415,13	845 402,41
Muut	0,00	0,00	0,00	33 040,00
Myytavissä olevat	2 000 000,00	7 747 822,93	9 747 822,93	2 000 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	7 747 822,93	7 747 822,93	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 082 041,82	8 002 875,63	11 084 917,45	3 400 873,96

Taseeseen sisältyy saamistodistuksia

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

Pankki

31.12.2014

31.12.2013

	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Myytävissä olevat	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion velkasitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kuntatodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muilta	3 082 041,82	8 002 875,63	11 084 917,45	3 400 873,96
Eräpäivään asti pidettävät	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	1 082 041,82	255 052,70	1 337 094,52	1 400 873,96
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	692 523,64	12 529,00	705 052,64	422 937,43
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	36 626,75	0,00	36 626,75	99 494,12
Muut joukkovelkakirjat	352 891,43	242 523,70	595 415,13	845 402,41
Muut	0,00	0,00	0,00	33 040,00
Myytävissä olevat	2 000 000,00	7 747 822,93	9 747 822,93	2 000 000,00
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yritystodistukset	0,00	7 747 822,93	7 747 822,93	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 082 041,82	8 002 875,63	11 084 917,45	3 400 873,96

Taseeseen sisältyy saamistodistuksia

0,00

euroa, joille ei tulouteta korkoa.

20. Osakkeet ja osuudet

31.12.2014

Konserni**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
Myytävissä olevat
Omistusyhteisyritysosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00		0,00	0,00
0,00	248 752 586,02	248 752 586,02	2 310 475,62
	0,00	0,00	
	828 196,54	828 196,54	
0,00	249 580 782,56	249 580 782,56	2 310 475,62

Pankki**Osakkeet ja osuudet**

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
Myytävissä olevat
Omistusyhteisyritysosakkeet
Tytäryritysosakkeet
Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	248 735 579,08	248 735 579,08	2 310 475,62
0,00	29 182,00	29 182,00	0,00
0,00	1 496 995,87	1 496 995,87	0,00
0,00	250 261 756,95	250 261 756,95	2 310 475,62

Muut kuin julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet on arvostettu hankintamenoon.

Osakkeet ja osuudet sektoreittain	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Yritykset ja asuntoyhteisöt	1 602 025,51	1 600 621,93	1 602 025,51	1 600 621,93
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	247 972 029,53	117 854 646,41	248 653 003,92	118 186 612,18
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	6 727,52	0,00	6 727,52	0,00
Ulkomaiset yhteisöt	0,00	1 921,00	0,00	1 921,00
Yhteensä	249 580 782,56	119 457 189,34	250 261 756,95	119 789 155,11

21. Johdannaissopimukset**Konserni**

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2014

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkejohtannaiset	226 427 299,19	4 720 295,99	444,65
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	225 834 641,54	4 718 248,84	0,00
joista rahavirran suojaus	180 000 000,00	4 665 660,58	0,00
Muut swap -sopimukset	592 657,65	2 047,15	444,65
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset			
Osakejohtannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		4 720 295,99	444,65

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	
Korkojohdannaiset	45 834 641,54	135 592 657,65	45 000 000,00	0,00	226 427 299,19
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	45 834 641,54	135 000 000,00	45 000 000,00	0,00	225 834 641,54
Muut swap -sopimukset	0,00	592 657,65	0,00	0,00	592 657,65
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2014

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	85 171 494,37	0,00	5 656 922,11
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	85 171 494,37	0,00	5 656 922,11
Ostetut	85 171 494,37	0,00	5 656 922,11
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	5 656 922,11

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 437 854,86	29 440 125,21	53 293 514,30	0,00	85 171 494,37
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 437 854,86	29 440 125,21	53 293 514,30	0,00	85 171 494,37
Ostetut	2 437 854,86	29 440 125,21	53 293 514,30	0,00	85 171 494,37
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisien sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisien sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisien sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaisopimuksissa vastapuolena on Pohjola Pankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2014

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	226 427 299,19	4 720 295,99	444,65
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	225 834 641,54	4 718 248,84	0,00
josta rahavirran suojaus	180 000 000,00	4 665 660,58	0,00
Muut swap -sopimukset	592 657,65	2 047,15	444,65
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		4 720 295,99	444,65

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	45 834 641,54	135 592 657,65	45 000 000,00	0,00	226 427 299,19
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	45 834 641,54	135 000 000,00	45 000 000,00	0,00	225 834 641,54
Muut swap sopimukset	0,00	592 657,65	0,00	0,00	592 657,65
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2014

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	85 171 494,37	0,00	5 656 922,11
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	85 171 494,37	0,00	5 656 922,11
Ostetut	85 171 494,37	0,00	5 656 922,11
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	5 656 922,11

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	2 437 854,86	29 440 125,21	53 293 514,30	0,00	85 171 494,37
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	2 437 854,86	29 440 125,21	53 293 514,30	0,00	85 171 494,37
Ostetut	2 437 854,86	29 440 125,21	53 293 514,30	0,00	85 171 494,37
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on Pohjola Pankki Oyj.

Konserni

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2013

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	162 619 574,54	1 314 319,07	370 090,50
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	160 613 666,10	1 314 319,07	335 110,79
josta rahavirran suojaus	110 000 000,00	1 153 371,39	335 110,79
Muut swap -sopimukset	2 005 908,44	0,00	34 979,71
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		1 314 319,07	370 090,50

Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika					
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	52 187 916,89	65 431 657,65	45 000 000,00	0,00	162 619 574,54
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	50 613 666,10	65 000 000,00	45 000 000,00	0,00	160 613 666,10
Muut swap -sopimukset	1 574 250,79	431 657,65	0,00	0,00	2 005 908,44
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2013

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	84 040 425,68	258,98	2 809 400,54
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	84 040 425,68	258,98	2 809 400,54
Ostetut	84 040 425,68	258,98	2 809 400,54
Asetetut	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		258,98	2 809 400,54

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	19 761 573,70	64 278 851,98	0,00	84 040 425,68
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	19 761 573,70	64 278 851,98	0,00	84 040 425,68
Ostetut	0,00	19 761 573,70	64 278 851,98	0,00	84 040 425,68
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on Pohjola Pankki Oyj.

Pankki

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset 31.12.2013

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	162 619 574,54	1 314 319,07	370 090,50
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	
Asetetut	0,00		
Koronvaihtosopimukset	160 613 666,10	1 314 319,07	335 110,79
josta rahavirran suojaus	110 000 000,00	1 153 371,39	335 110,79
Muut swap -sopimukset	2 005 908,44	0,00	34 979,71
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		1 314 319,07	370 090,50

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	52 187 916,89	65 431 657,65	45 000 000,00	0,00	162 619 574,54
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koronvaihtosopimukset	50 613 666,10	65 000 000,00	45 000 000,00	0,00	160 613 666,10
Muut swap sopimukset	1 574 250,79	431 657,65	0,00	0,00	2 005 908,44
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2013

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	84 040 425,68	258,98	2 809 400,54
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	84 040 425,68	258,98	2 809 400,54
Ostetut	84 040 425,68	258,98	2 809 400,54
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		258,98	2 809 400,54

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksu-aika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	19 761 573,70	64 278 851,98	0,00	84 040 425,68
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	19 761 573,70	64 278 851,98	0,00	84 040 425,68
Ostetut	0,00	19 761 573,70	64 278 851,98	0,00	84 040 425,68
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Terminisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätöshetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätöshetkellä. Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaissopimuksissa vastapuolena on Pohjola Pankki Oyj.

22. Aineettomat hyödykkeet

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
ATK-menot	196,00	1 354,00	196,00	1 354,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	23 333,00	0,00	23 333,00
Muut pitkävaikutteiset menot	134 775,22	148 103,22	117 279,00	138 662,00
Yhteensä	134 971,22	172 790,22	117 475,00	163 349,00

Osakkuusyrittäjästä johtuva konserniliikearvo ja konsernireservi 31.12.2014

Osakkuusyrittäjästä johtuvan konserniliikearvon vielä poistamatta oleva määrä	132 653,68	euroa
Osakkuusyrittäjästä johtuvan konsernireservin vielä tulouttamatta oleva määrä		euroa

Osakkuusyrittäjästä johtuvaa konserniliikearvoa ja konsernireserviä ei ole kirjattu taseeseen.

23. Aineelliset hyödykkeet

31.12.2014

Konserni

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
3 932 541,30	1 392 646,77	1 460 000,00
31 234 224,00	1 836 374,00	2 331 000,00
4 983 528,79	9 846 745,40	16 381 000,00
40 150 294,09	13 075 766,17	20 172 000,00

Pankki

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet

Rakennukset

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet

Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
3 932 541,30	1 392 646,77	1 460 000,00
31 234 224,00	1 836 374,00	2 331 000,00
4 983 528,79	10 293 986,76	16 381 000,00
40 150 294,09	13 523 007,53	20 172 000,00

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

24. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

Konserni

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

+/- tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa

+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
803 608,27	19 089 952,90	59 051 743,63	6 949 072,70
12 365,99	47 564,24	2 969 637,50	278 750,64
0,00	-637 877,92	0,00	-91 832,22
0,00	610 384,39	-610 384,39	0,00
-50 184,99	-221 282,27	-1 353 255,50	-355 851,66
0,00	-159 877,52	0,00	0,00
0,00	9 330,00	125 843,79	66 764,22
-630 818,05	-1 648 859,89	-21 758 785,55	-4 361 084,78
0,00	-4 013 567,76	-11 886,67	0,00
0,00	0,00	1 737 381,28	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
134 971,22	13 075 766,17	40 150 294,09	2 485 818,90

Pankki

Hankintameno tilikauden alussa

+ lisäykset tilikautena

- vähennykset tilikautena

+/- siirrot erien välillä

- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot

+/- tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset

+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alussa

- kertyneet poistot tilikauden alussa

- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa

+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa

+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset

= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa

Aineettomat hyödykkeet	Sijoituskiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
765 487,95	19 408 232,93	59 051 743,63	6 851 457,56
0,00	47 564,24	2 969 637,50	239 912,58
0,00	-508 916,59	0,00	-91 832,22
0,00	610 384,39	-610 384,39	0,00
-45 874,00	-221 282,27	-1 353 255,50	-335 586,58
0,00	-159 877,52	0,00	0,00
0,00	9 330,00	125 843,79	66 764,22
-602 138,95	-1 648 859,89	-21 758 785,55	-4 325 956,99
0,00	-4 013 567,76	-11 886,67	0,00
0,00	0,00	1 737 381,28	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
117 475,00	13 523 007,53	40 150 294,09	2 404 758,57

25. Muut varat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Arvopapereiden myyntisaamiset	7 866,50	42 712,00	7 866,50	42 712,00
Maksujenvälityssaamiset	40 440,77	49 513,64	40 440,77	49 513,64
Muut	1 674 293,84	1 752 786,39	1 674 293,84	1 952 786,39
Yhteensä	1 722 601,11	1 845 012,03	1 722 601,11	2 045 012,03

26. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Korot				
Korkosaamiset	5 063 642,60	5 275 617,02	5 063 642,60	5 275 617,02
Maksetut korkoennakot	12 508,87	15 647,30	12 508,87	15 647,30
Yhteensä	5 076 151,47	5 291 264,32	5 076 151,47	5 291 264,32
Muut				
Muut maksetut ennakkomaksut	230 103,33	185 433,68	230 103,33	185 433,68
Muut siirtosaamiset	488 946,34	1 835 950,28	156 747,18	1 597 004,70
Yhteensä	719 049,67	2 021 383,96	386 850,51	1 782 438,38
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	5 795 201,14	7 312 648,28	5 463 001,98	7 073 702,70

27. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

31.12.2014

Konserni

Jaksotuseroista

Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	
Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	1 257 721,30
Laskennalliset verovelat	6 075,35
Netto	1 251 645,95

Muista väliaikaisista eroista

Yhdistelytoimenpiteisiin perustuvat	
Konserniyritysten omiin taseisiin perustuvat	
Laskennalliset verosaamiset	0,00
Laskennalliset verovelat	933 870,55
Netto	-933 870,55

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
	3 804 794,61
	0,00
1 251 645,95	0,00
0,00	0,00
0,00	933 870,55
1 251 645,95	4 738 665,16

Konsernitaseessa kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Omaan pääomaan siirretty osuus on 15 219 178,39 euroa.

Laskennallisiin verosaamiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuista myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista kirjatuista laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

Arvonkorotukset 31.12.2014

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

1 737 381,28

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

347 476,26

Pankki

Jaksotuseroista

Muista väliaikaisista eroista

Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
1 257 721,30	6 075,35	1 251 645,94
0,00	933 870,55	-933 870,55
1 257 721,30	939 945,90	317 775,39

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä 0,00 euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatusta myytävissä olevien rahoitusvarojen arvostustuloksista ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksista kirjatusta laskennallisista verosaamisista ja -veloista.

Arvonkorotukset 31.12.2014

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

1 737 381,28

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

347 476,26

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Vapaaehtoiset varaukset

Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
2 123 972,99	424 794,60	1 699 178,39
16 900 000,00	3 380 000,00	13 520 000,00
19 023 972,99	3 804 794,60	15 219 178,39

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja vapaaehtoiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

28. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat**Konserni**

	Kirjanpitoarvo 31.12.2014	Nimellisarvo 31.12.2014	Kirjanpitoarvo 31.12.2013	Nimellisarvo 31.12.2013
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Pankki

	Kirjanpitoarvo 31.12.2014	Nimellisarvo 31.12.2014	Kirjanpitoarvo 31.12.2013	Nimellisarvo 31.12.2013
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

29. Muut velat

	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Arvopapereiden ostovelat	606 000,00	0,00	606 000,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	678 900,55	4 649 552,22	678 900,55	4 649 552,22
Muut	8 601 710,56	2 351 564,15	8 601 710,56	2 351 564,16
Yhteensä	9 886 611,11	7 001 116,37	9 886 611,11	7 001 116,38

30. Pakolliset varaukset

31.12.2014

Konserni

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					600 993,00	600 993,00
+ varausten lisäys					0,00	0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					30 146,00	30 146,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	570 847,00	570 847,00

Pankki

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					600 993,00	600 993,00
+ varausten lisäys						0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					30 146,00	30 146,00
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	570 847,00	570 847,00

31. Siirtovelat ja saadut ennakot

Korot	Konserni		Pankki	
	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2013
Korkovelat	6 866 813,78	9 101 051,86	6 866 813,78	9 101 051,86
Saadut korkoennakot	680 143,56	21 391,01	680 143,56	21 391,01
Yhteensä	7 546 957,34	9 122 442,87	7 546 957,34	9 122 442,87
Muut				
Muut saadut ennakkomaksut	11 344,96	5 242,37	11 344,96	5 242,37
Muut siirtovelat	12 751 556,41	10 876 504,31	11 881 593,99	10 313 062,06
Yhteensä	12 762 901,37	10 881 746,68	11 892 938,95	10 318 304,43
Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä	20 309 858,71	20 004 189,55	19 439 896,29	19 440 747,30

32. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Konserni****Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

	31.12.2014
Pääomalainat	0,00
Muut	0,00
Yhteensä	0,00

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä**31.12.2014**

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenäikaista takaisinmaksua.

Pankki**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

	31.12.2014
Pääomalainat	0,00
Muut	0,00
Yhteensä	0,00

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2014

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennenaikaista takaisinmaksua.

33. Oma pääoma**Konserni**

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä	159 510 730,51	87 314 970,67	-27 813 058,42	0,00	219 012 642,76
Osuuspääoma	85 824 690,28	55 543 495,91	-12 096 020,28	0,00	129 272 165,91
Jäsenosuudet	7 851 600,00	229 415,91	-163 900,00	0,00	7 917 115,91
Tuotto-osuudet	0,00	55 206 000,00	0,00	45 484 000,00	100 690 000,00
Lisäosuudet	77 973 090,28	108 080,00	-11 932 120,28	-45 484 000,00	20 665 050,00
Ylikurssirahasto	0,01	0,00	0,00		0,01
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00		0,00
Muut sidotut rahastot	8 699 978,36	8 280 202,92	-13 144 698,91	0,00	3 835 482,37
Vararahasto	100 000,17	0,00	0,00		100 000,17
Käyvän arvon rahasto	8 599 978,19	8 280 202,92	-13 144 698,91		3 735 482,20
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	0,00	55 577,87			55 577,87
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	64 986 061,86		-2 572 339,23		62 413 722,63
Tilikauden voitto tai tappio		23 435 693,97	0,00		23 435 693,97
Vähemmistön osuus pääomasta	0,00				0,00

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	-12 006,21	291 020,58	0,00	276 060,64	2 953,74
Osakkeet ja osuudet	7 957 375,91	4 141 782,34	0,00	12 099 158,25	0,00
Muut	654 608,49	3 847 400,00	769 480,02	0,00	3 732 528,46
Rahavirran suojaus	818 260,61	3 847 400,00	0,00	0,00	4 665 660,60
laskennalliset verot	-163 652,12		769 480,02		-933 132,14
Yhteensä	8 599 978,19	8 280 202,92	769 480,02	12 375 218,89	3 735 482,20

Pankki

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	155 038 519,40	77 553 593,07	-27 491 083,94	0,01	205 101 028,54
Osuuspääoma	85 824 690,28	55 543 495,91	-12 096 020,28	0,00	129 272 165,91
Jäsenosuudet	7 851 600,00	229 415,91	-163 900,00	0,00	7 917 115,91
Tuotto-osuudet	0,00	55 206 000,00	0,00	45 484 000,00	100 690 000,00
Lisäosuudet	77 973 090,28	108 080,00	-11 932 120,28	-45 484 000,00	20 665 050,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	8 699 978,36	8 280 202,91	-13 144 698,91	0,01	3 835 482,37
Vararahasto	100 000,17				100 000,17
Käyvän arvon rahasto	8 599 978,19	8 280 202,91	-13 144 698,91	0,01	3 735 482,20
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	0,00				0,00
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	60 513 850,76		-2 250 364,75		58 263 486,01
Tilikauden voitto tai tappio		13 729 894,25	0,00		13 729 894,25

Käyvän arvon rahaston muutokset

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	-12 006,21	291 020,58	0,00	276 060,64	2 953,74
Osakkeet ja osuudet	7 957 375,91	4 141 782,34	0,00	12 099 158,25	0,00
Muut	654 608,49	3 847 399,99	769 480,02	0,00	3 732 528,46
Rahavirran suojaus	818 260,61	3 847 399,99	0,00	0,00	4 665 660,60
laskennalliset verot	-163 652,12	0,00	769 480,02		-933 132,14
Yhteensä	8 599 978,19	8 280 202,91	769 480,02	12 375 218,89	3 735 482,20

34. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2014**

Sidottu oma pääoma

Vapaa oma pääoma

Oma pääoma yhteensä

Konserni	Pankki
133 107 648,29	133 107 648,28
85 904 994,47	71 993 380,26
219 012 642,76	205 101 028,54

Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2014

Vapaa oma pääoma

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat

Konserni	Pankki
85 904 994,47	71 993 380,26
15 250 378,39	31 200,00
70 654 616,08	71 962 180,26

35. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2014**Konserni**

Jäljellä oleva juoksuaika	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	34 898 600,33	20 000 000,00	80 000 000,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	84 521 674,66	222 504 963,49	732 455 444,29	558 354 934,37	558 067 775,06
Saamistodistukset	7 747 822,93	0,00	2 571 650,37	693 094,59	72 349,56
Velat luottolaitoksille	423 259 361,73	0,00	160 000 000,00	30 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 689 828 429,00	44 010 306,64	7 544 266,38	2 744 087,36	12 146 857,70
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut kuin määräaikaiset talletukset sisältyvät maturiteetti luokkaan "alle 3 kk".

Pankki

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
Jäljellä oleva juoksuaika					
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	34 898 600,33	20 000 000,00	80 000 000,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	84 521 674,66	222 504 963,49	732 819 886,44	558 354 934,37	558 067 775,06
Saamistodistukset	7 747 822,93	0,00	2 571 650,37	693 094,59	72 349,56
Velat luottolaitoksille	423 259 361,73	0,00	160 000 000,00	30 000 000,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 689 828 429,00	44 010 306,64	8 168 193,04	2 744 087,36	12 146 857,70
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

36a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2014**Konserni**

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Konsernin saamiset osakkuusyrittäjästä ja velat osakkuusyrittäjille
Saamiset luottolaitoksilta	126 775 536,60	8 123 063,73	134 898 600,33	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 155 904 791,87	0,00	2 155 904 791,87	10 198 384,00
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	11 084 917,45	0,00	11 084 917,45	
Johdannaissopimukset	10 377 218,10	0,00	10 377 218,10	
Muu omaisuus	316 330 973,47	178 928,53	316 509 902,00	
Velat luottolaitoksille	613 259 361,73	0,00	613 259 361,73	
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 748 151 471,02	8 122 476,06	1 756 273 947,08	29 556,86
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	5 657 366,76	0,00	5 657 366,76	
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	
Muut velat	34 569 426,80	2 684,62	34 572 111,42	

Pankki

	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä	Josta	
				Tytäryrittäjästä	Osakkuusyrittäjästä
Saamiset luottolaitoksilta	126 775 536,60	8 123 063,73	134 898 600,33		
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 156 269 234,02	0,00	2 156 269 234,02		10 198 384,00
Keskuspankkirahoituksen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset	11 084 917,45	0,00	11 084 917,45		
Johdannaissopimukset	10 377 218,10	0,00	10 377 218,10		
Muu omaisuus	317 028 059,73	178 928,53	317 206 988,26		
Velat luottolaitoksille	613 259 361,73	0,00	613 259 361,73		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 748 775 397,68	8 122 476,06	1 756 897 873,74	623 926,66	29 556,86
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00		
Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	5 657 366,76	0,00	5 657 366,76		
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00		
Muut velat	29 894 669,78	2 684,62	29 897 354,40	31 873,71	

36b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2014

	Konserni		Pankki	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	3 246 691,42	3 246 691,42	3 246 317,64	3 246 317,64
Saamiset luottolaitoksilta	134 898 600,33	134 898 600,33	134 898 600,33	134 898 600,33
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	2 155 904 791,87	2 155 904 791,87	2 156 269 234,02	2 156 269 234,02
Saamistodistukset	11 084 917,45	11 084 917,45	11 084 917,45	11 084 917,45
Osakkeet ja osuudet	248 752 586,02	248 752 586,02	248 735 579,08	248 735 579,08
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00	29 182,00	29 182,00
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	828 196,54	828 196,54	1 496 995,87	1 496 995,87
Johdannaissopimukset	10 377 218,10	10 377 218,10	10 377 218,10	10 377 218,10
Yhteensä	2 565 093 001,73	2 565 093 001,73	2 566 138 044,49	2 566 138 044,49
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	613 259 361,73	613 259 361,73	613 259 361,73	613 259 361,73
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 756 273 947,08	1 756 273 947,08	1 756 897 873,74	1 756 897 873,74
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	5 657 366,76	5 657 366,76	5 657 366,76	5 657 366,76
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 375 190 675,57	2 375 190 675,57	2 375 814 602,23	2 375 814 602,23

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

Konserni

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	18 915,32	3 331 397,40	0,00	3 350 312,72
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)	0,00	4 720 295,99	0,00	4 720 295,99
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)	0,00	5 657 366,76	0,00	5 657 366,76

Pankki

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset	18 915,32	3 331 397,40		3 350 312,72
Osakkeet ja osuudet				0,00
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		4 720 295,99		4 720 295,99
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		5 657 366,76		5 657 366,76

37. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2014**Konserni****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähimpiin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä**Pankki****Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
Muut velat
Huonommalla etuoikeudella olevat velat
Yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähimpiin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä**38. Eläkevastuut**

31.12.2014

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu
Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

Konserni	Pankki
0,00	0,00
0,00	0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty OP-Eläkekassan kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön ja Op-Henkivakuutuksen kautta. Konserniyhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksella.

39. Leasingvuokra- ja muut vuokravastuut

31.12.2014

Yhden vuoden kuluessa maksettavat
Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat
Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat
Yhteensä

Konserni	Pankki
17 732,42	17 732,42
5 911,32	5 911,32
0,00	0,00
23 643,74	23 643,74

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

40. Taseen ulkopuoliset sitoumukset Konserni

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2014	0,00	0,00	168 253 888,07	168 253 888,07
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	34 282 872,61	34 282 872,61
Takaukset ja pantit	0,00	0,00	34 282 872,61	34 282 872,61
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	133 971 015,46	133 971 015,46
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	133 971 015,46	133 971 015,46
josta luottolupaukset	0,00	0,00	133 945 609,26	133 945 609,26

Pankki

	Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri-tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2014	0,00	0,00	168 253 888,07	168 253 888,07
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	0,00	0,00	34 282 872,61	34 282 872,61
Takaukset ja pantit	0,00	0,00	34 282 872,61	34 282 872,61
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	0,00	0,00	133 971 015,46	133 971 015,46
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	133 971 015,46	133 971 015,46
josta luottolupaukset	0,00	0,00	133 945 609,26	133 945 609,26

41. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä

31.12.2014

Pankki on velvollinen tarkistamaan vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemään alv-vähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee 10 vuoden tarkistusjakson aikana. Viimeiset tarkistusvuodet ovat 2017-2023 kiinteistöinvestoinnin valmistumisajankohdasta riippuen.

493 571,96
0,00
0,00
493 571,96

42. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

	Konserni		Pankki	
	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana	Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2014				
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	395	-4	330	-19
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	17	1	17	1
Määräaikainen henkilöstö	17	-11	16	-11
Yhteensä	429	-14	363	-29

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2014

Hallintoneuvoston jäsenet
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
josta toimitusjohtaja Olli-Pekka Saariolle maksetut palkat ja palkkiot
sekä luontoisedut

	Konserni	Pankki
	Palkat ja palkkiot	Palkat ja palkkiot
	43 250,00	43 250,00
	508 128,00	508 128,00
	242830	242 830,00
	17100	17 100,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 9600 euroa vuodessa ja hallintoneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 350 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 23000 euroa vuodessa ja muille jäsenille 450 euroa kuukaudessa. Lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 450 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitustyöskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 64 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP Ryhmän omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 kuukautta siirryttäessä toisiin tehtäviin OP Ryhmän sisällä tai muuten 6 kuukautta ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomisaajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Johdon pitkän tähtäimen palkitsemisjärjestelmä

Osuuspankissa on käytössä johdon palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella järjestelyyn kuuluvat toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet saavat osittain OP:n liikkeeseen laskemina debentureina ja osittain rahana selvittävän palkkion. Palkkion suuruus määräytyy asetettujen tavoitteiden perusteella ja se suoritetaan ansainta- ja sitouttamisjakson päätyttyä.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2014

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

	Konserni	Pankki
	Tilintarkastus- palkkiot	Tilintarkastus- palkkiot
	40 802,10	21 562,75
	0,00	0,00
	0,00	0,00
	7 857,00	7 857,00
	48 659,10	29 419,75

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2014

	Rahalainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahalainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	5 706 174,56	606 000,00	1 243 528,10	5 068 646,46	473 206,88
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 508 768,09	450 000,00	30 119,29	1 928 648,80	22 000,00
Yhteensä	7 214 942,65	1 056 000,00	1 273 647,39	6 997 295,26	495 206,88

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahalainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovittu lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

	Konserni	Pankki
Eläkesitoumukset	0,00	0,00
Hallintoneuvoston jäsenet		0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		0,00
Aikaisemmin toimielimiin kuuluneiden henkilöiden eläkesitoumukset	0,00	0,00
Hallintoneuvoston jäsenet		0,00
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa		0,00

Lähipiiri

	Omistus	Hallinto- henkilöt	Osakkuus- yritys	Muut
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä 31.12.	0,00	10 072 528,62	10 198 384,00	0,00
Arvon alentumistappiot 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamistodistukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappioiden muutos tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvon alentumistappiot 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.	0,00	281 146,64	0,00	0,00

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuoliset tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyhtiö.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisaryitykset).

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Osakkuusyrietykset, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen vähäisen merkityksen johdosta				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Jäkäräläntop	37,78 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Naantalin Tullikatu 12	45,17 %		
Kotipaikka:	Naantali			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Katariinantie	38,71 %		
Kotipaikka:	Kaarina			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Puutorin Pysäköinti	26,29 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Eerikinkatu 2	24,97 %		
Kotipaikka:	Turku			
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Raision Arkadi	23,84 %		
Kotipaikka:	Raisio			
Yrityksen nimi:	VSOP-Sijoitus	20,00 %		
Kotipaikka:	Laitila			

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt yhteisyritykset

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Selostus yhteisestä vaikutusvallasta ja henkilöstö keskimäärin

Yrietykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

44. Konsernitilinpäätökseen yhdistellyt tytäryritykset, joiden tilikausi päättynyt ennen tai jälkeen emoyrityksen tilikautta

45. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osaakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

46. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2014

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut lisäosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

	76 219
	3 584,09
	298 800,00
	6 534 730,28
	14 833 700,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava asiakasomistajuus antaa mahdollisuuden osallistua pankin hallintoon ja päätöksentekoon. Tuotto-osuuksiin ei liity asiakasomistajien oikeuksia eivätkä ne anna äänivaltaa. Vuosille 2014-2015 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kulluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankkien kansallisessa tilinpäätöksessä omiin pääomiin luetaan lisäksi lisäosuuspääoma, josta osuuspankeilla ei ole ehdotonta oikeutta kieltäytyä palauttamasta jäsenille. Irtisanottu lisäosuuspääoma luokitellaan tilinpäätöksessä velaksi. Lisäosuuspääoma palautetaan kuuden kuukauden kulluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka perusteella palautus ensimmäisen kerran voidaan suorittaa. Jos irtisanottua lisäosuusmaksua ei ole voitu palauttaa kokonaisuudessaan, voi palautus tapahtua jälkipalautuksena, jos se on kolmen seuraavan tilinpäätöksen perusteella mahdollista. Lisäosuudelle maksetaan korkoa siihen asti, kun se on osuuskuntalain mukaan nostettavissa.

47. Pitkäaikaissäästämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili
Määräaikaiss- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset
Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä
Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)
OP-eläkesäästön eläketililtä veloitettujen sopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot
Tilikauden aikana säästämistililtä maksetut eläkkeet

	31.12.2014
	212 467,45
	0,00
	212 467,45
	716 925,07
	710,23
	0,00

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVALENT	GX	1000180001	1000189999 Tosite: VLORZ01
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999
	LASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminoitavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminoitavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminoitavat	DS	1037000001	1037999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	MYNTILASKUTUS eliminoitavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminoitavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAUS	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI, FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	TUOTTO-OSUUS	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	BANKSYST PÄIVITTÄISET	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
12999	BONSUKÄYTTÖ TOINEN OP, MR	DO	1105000001	1105999999
	BONUSKÄYTTÖ TOINEN OP, OR	LO	1106000001	1106999999
	EQUENS/DEBIT-KORTIT	HF	1107000001	1107999999
	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON./OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON./OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON./OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON./OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999

PLA-tositelajit

Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
Ryhmävuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999
	Palkansaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallinto henkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottori ajon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus.korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeempalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999 HVRKROH
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TYÖASEMATOSITTEET	TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999 OT003/OTORP002
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 AMR972
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999 ATRR009
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 MGKR2005, MGKR2006
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999 MGKR2001
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2002
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2004
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGR5150
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999 MV29K
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999 OTALPKT
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999 op:t, 7880: USLR610
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999 MAVRMTIK
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRATIK
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA			
990018	MATKASEKIT	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999
990019	AGIOT (MAVA)	BM	9901900001	9901999999
990020	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999 PR002
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) Ovy	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) Ovy	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999 MGKR2003
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIT	JC	9903900001	9903999999 BJER122
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999 *** ***)
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999
9900052	LOMAPALKKAVELAT	GV	9905200001	9905299999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMIINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERI	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999 DARRAGI/OVARP002
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRASK/OVARP002
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999 LUMR124
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILYTYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
990070	SÄILYTYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN (KESÄ.- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990071	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN	CF	9907100001	9907199999
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999
9900080	SIJOITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	OP-VISA/KORTTIYHTIÖ	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.AR.V.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
	SRJ-			
9900203	PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUKSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIOPURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIOPURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIU/UEDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIU/UEDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940116	LJR-KALA PREEMIOIT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIIT	KM	9970030001	9970039999
	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN			
998	AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositemäärittäjäkirja, kuukausipääkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja
*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
------------------------	------	-----------------	---------------------	-------

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna
 **) REA-arkistointijärjestelmään
 ***) Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin
 Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.
 Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Turussa helmikuun 3. päivänä 2015

Jarna Heironen

Juha Salonen

Erkki Haavisto

Kristiina Hellstén

Olli Manner

Olli-Pekka Saario

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2015 edustajiston kevätkokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Turun Seudun Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Turussa helmikuun 24. päivänä 2015

Hallintoneuvoston puheenjohtaja
Juho Savo

Hallintoneuvoston sihteeri
Jussi-Pekka Malén

3. Tilintarkastajien merkintä suoritusta tilintarkastuksesta

Suoritusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Turussa helmikuun 9. päivänä 2015

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Mika Kaarisalo
KHT

Tilintarkastuskertomus

Turun Seudun Osuuspankin edustajistolle

Olemme tilintarkastaneet Turun Seudun Osuuspankin kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2014 - 31.12.2014. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emopankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emopankin hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus pankkia kohtaan, taikka rikkoneet osuuspankkilakia, osuuskuntalakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätöksen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on pankissa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emopankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Turussa 9. päivänä helmikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteistö

Mika Kaarisalo, KHT